A°. 1860. No. 8. Zaturdag 28 Januarij. Derde Jaargang.

BATAVIAASCH HANDELSBLAD.

Abonnementsprijs per half jaar.
Voor BATAVIA........................ f 12,50.
" JAVA.............................. - 15,—.
" de BUITENBEZITTINGEN........ - 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

HOOFD-BUREAU: te Batavia bij W. BRUINING. Te Samarang bij SOESMAN & Co. Te Soerabaya bij LE ROY & Co. Te Cheribon bij BLOK & RUZETTE. Te Pasoeroean bij WEIJERMANS & Co. Te Madioen bij G. A. HOGENRAAD. Te Padang bij R. H. VAN WIJK Rz. Op de Buitenbezittingen aan de Stoombootkantoren van den heer W. CORES DE VRIES, en voor Nederland bij M. WIJT & ZONEN te *Rotterdam*.

Prijs der Advertentiën.
Voor de VIJF Woorden.................. f 0,50.
" Idem bij 1ste of meerdere herhaling.. " 0,25.
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentiën voor de Mail-Editie dezelfde prijs.

Bij deze Courant behoort één Bijvoegsel.

Berigt.

De Uitgever van dit Blad verzoekt inzenders van **Advertentiën** *beleefdelijk, om die op Woensdag en Zaturdag* **uiterlijk vóór 12 uren 's morgens** *te doen bezorgen. Later aangeboden wordende, kunnen dezelve niet dan in het eerstvolgende Nummer worden opgenomen.*

1°. *Om reden het Reglement op de Drukwerken in Nederlandsch-Indie in het laatste gedeelte van Art. 15, voorschrijft, één Exemplaar van de uit te geven Courant* **TWEE UREN** *vóór de uitgifte moet worden bezorgd aan het hoofd van het plaatselijk bestuur; en*

2°. *Ook door de belangrijke uitbreiding van het abonnement, is die maatregel noodzakelijk geworden, ten einde in staat te zijn, de Courant op den behoorlijken tijd aan de post en de huizen der abonnenten alhier te kunnem doen bezorgen.*

Vendutiën.

Maandag 30 Januarij, voor het woonhuis van den Heer *Plump*, op Tana-Abang, door *Gebr. Roselje & Co.*

En à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*

Dingsdag 31 Januarij en Woensdag 1 Februarij, voor het woonhuis van den Heer Wilmans, op Kramat, door *Cassalette & Co.*

En à 4 pCt. vendusalaris, aan den Kleinen Boom door *John Pryce & Co.*

Woensdag 1 Februarij, à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*

Donderdag 2 Februarij, voor het woonhuis van den Heer *Vermandel*, in de Beerendrechtslaan, door *van Slooten, Morgan & Co.*

En à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*

Vrijdag 3 Februarij, à 6 en 4 pCt. vendusalaris, voor rekening des boedels van wijlen den Chinees *Tan Soan*, op Pintoe Ketjiel, door *John Pryce & Co.*

Bevallen van een' ZOON, *M. C. Schraut*, Echtgenoote van

P. J. A. KERVEL.

SOERABAYA, 3 *Januarij* 1860. (6393)

Heden beviel voorspoedig van een' ZOON, *G. S. W. C. van der Meulen, Loman.*

BATAVIA, 24 *Januarij* 1860.

Eenige Kennisgave. (6364)

Op den 30 December a. p., overleed te Plantoengan, den Heer *L. A. de Lanoy*, in leven Administrateur der Suikerfabriek *Siegong Cheribon.* (6361)

Op den 1 December 1859 overleed te Sibogha mijne jongste Dochter *Nicaulasina Wilhelmina.*

(6388) D. BROUWER.

Op heden overleed mijne eenigste Dochter, de Weduwe *M. P. Leidelmijer*, in den ouderdom van bijna een-en twintig jaren, nalatende één Kind van zeven maanden oud.

Wed. PLUIJLAAR,
geb. *Ghutig.*

BATAVIA, den 19 *Januarij* 1860. (6387)

Heden overleed, na eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van ruim 76 jaren, de WelEdelGeboren Heer *Daniel Cornelis Helvetius van Riemsdijk*, diep betreurd door zijne Weduwe, Kinderen en Kleinkinderen.

De Testamentaire Executeur,
AMENT.

BATAVIA, *den* 21 *Januarij* 1860. (6368)

Op den 21 Januarij 1860 overleed te Samarang, na kort lijden, mijne geliefde Dochter *Maria Charlotta Ursula*, in jeugdigen ouderdom van 17 jaren.

Weduwe CASTELEIJN.

Algemeene kennisgave. (6376)

Heden ontvingen wij het treurig berigt van het overlijden van onzen geachten Vader, den WelEerwaarden Heer *A. Rolandus Bruining*, Emer. Predikant te Zuid-Beijerland, in den ouderdom van ruim 78 jaren.

W. BRUINING.
W. J. BRUINING.

BATAVIA, 25 *Januarij* 1860. *Langenberg.*
(6370)

Op de Vendutie van Maandag den 30 Januarij 1860 zullen worden verkocht:

20 vaten gezouten VLEESCH.
1 baal LAKEN
1 kist BARÈGE } beschadigd.

(6383) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

op Maandag 30 Januarij 1860,
voor het Commissiehuis van
John Pryce & Co.,
à 4 pCt. Vendu-Salaris, van
600 riem Papier,
73 vaatjes Spijkers } min of meer
39 " Loodwit } beschadigd.
50 kistjes Sla-Olie,
3 groote Weegtoestellen,
Touwwerk,
47 vaten Roman Cement,
Lijnolie,
Zwarte Verw,
Benkoelen-Taabk,

een groote partij ijzeren Keukengereedschap, Pleet- en Kristalwerk, een Ruiter-standbeeld van *Willem den Zwijger*, diverse Militaire Goederen, waaronder Lakensche Pantalons voor Suppletie-troepen, etc., etc. (6344)

Op de Vendutie van Maandag den 30 Januarij 1860,
zullen nog verkocht worden:

8 ijzeren Ledikanten,
18 vaatjes Potlood,
50 " Krijtwit,
10 " Oker,
2 " Zwavel,
een partij complete Serviezen.

Zoomede:
voor Rekening van wien zulks zoude mogen aangaan:
eene partij oud Bladkoper en Lood,
afkomstig van het Schip *Cheribon*, Kapitein *W. J. Coers.*

(6384) JOHN PRYCE & Co.

Op de Vendutie van Maandag den 30 Januarij 1860, zal zonder reserve worden verkocht:

Een groot factuur
PARFUMERIEN,
van het bekende merk: JOHN GOSNELL & Co.,
bestaande uit:
Esprit de Rose,
Essence Bouquet,
Lavender Water,
Toiletzeep in verschillende soorten, etc. etc.
Verder:
Haar-, Nagel- en Tandborstels.

Deze Parfumeriën zullen verkocht worden bij kleine en geassorteerde kavelingen.

(6345) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

op MAANDAG, den 30 *Januarij* 1860,
wegens vertrek
ten huize van den Heer
R. J. A. PLUMP,
op Tana Abang, door
Gebr. Roselje & Co.,

van eenen kleinen doch uiterst netten **INBOEDEL** bestaande uit: Canapés, Fauteuils, Stoelen, Kasten, Speeltafels, Toilet, Consoles, enz. allen van MAHONIJHOUT.

Wijders:
IJzeren Ledikanten, Spiegels, Schilderijen, Lampen, Porcelein-, Zilver-, Pleet-, Cristal- en Glaswerk.

Drie Spannen bijzonder hardloopende
WAGENPAARDEN.
als: Een Span Bruine Macassaren,
" " Preanger Schimmels,
" " IJzer Schimmels

Een MYLORD, een PALANQUIN, WAGENTUIGEN, waaronder één met Berlijnsch Zilver gemonteerd en nog zoo goed als nieuw, KADOGANGS, MARTEVANEN, etc.

Op Zondag den 29 te bezigtigen. (6367)

De eerstvolgende
VENDUTIE
voor het Commissiehuis van
J. Speet,
zal plaats vinden op Maandag den 6 Februarij a. s.
tegen 4 pCt. en 6 pCt. Vendusalaris.

(6395)

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

Op Dingsdag, den 31 Januarij 1860,
zullen de ondergeteekenden publiek verkoopen voor een der Recherche Pakhuizen aan de *Kleine Boom*,
het gekoperde en kopervast Nederlandsch Fregatschip
STAATSRAAD BAUD,

Kapt. T. DE JONG, groot 326 lasten, zoo als het is liggende ter reede van *Batavia.*

Zoomede deszelfs **INVENTARIS**, als: Rondhouten, Zeilen, staand en loopend Tuig, Touwwerk, Ankers, Kettingen, restant Provisien, enz. enz.

De Vendutie zal beginnen ten 9 ure, zullende het Schip ten 10 ure worden verkocht.

(6394) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

op Dingsdag, 31 *Januarij* en Woensdag 1 *Februarij*,
wegens vertrek
ten huize van den Heer
H. C. WILMANS
op Kramat door
CASSALETTE & Co.,

van eenen keurigen en uiterst wel geconserveerden INBOEDEL, bestaande meerendeels uit: MAHONIJHOUTEN MEUBELEN, als: Ameublementen voor SALON en BOUDOIR. Canapés, Voltaires, Kasten en Etageres; Tafels, Consoles en Knapen met Marmeren bladen. Een fransch Ameublement met Rottingwerk, eenige ingelegde Singapore Meubelen.

Voorts:
zeer fraaije Spiegels en Schilderijen, Kroonen, Lampen, Pendules, marmeren Vazen, Kristal-, Pleet- en Zilverwerk, Een Chineesch Porceleinen Eetservies.
Een [illegible] zoo goed als nieuw.

Wijders:
9 Spannen Hardloopende Wagenpaarden, waaronder 1 Span groote Preanger Schimmels. Een uitmuntend goed Dames-Rijpaard en 3 Bendie paarden.

Wagens, als: 1 Coupé, 1 Mylord, 1 Handwagen en 1 Bendie, Wagentuigen, Zadels enz.

Melkgevende en bezette Koeijen, waaronder één van *Bengaalsch* ras.

Eene fraaije collectie BLOEMEN in potten enz.

Regeling der Vendutie:
Op Dingsdag de Wagens, Paarden, Koeijen, Keukengereedschappen, enz.
Op Woensdag de Meubelen, het Billard, enz. binnenshuis.
Geene goederen kunnen worden bijgebragt.
Alles Zondag 29 Januarij te bezigtigen. (6349)

De Ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Woensdag mede verkoopen:

2 balen Beddentijk,
1 kist Hoofddoeken,
1 partijtje Rijst,
min of meer door Zeewater beschadigd.
50 balies Japansche Sakkie.
200 balen Zemelen, bijzonder geschikt voor stalvoeder.

(6400) ABEELEN, DENNISON & Co.

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Woensdag den 1sten Februarij, voor rekening van belanghebbende verkoopen:

Eene partij Amerikaansch Meel.
100 vaten Pale Ale.
1 kist gedrukte Mouseline.
80 vaten HARST, eenige bijzondere fraaije SCHILDERIJEN, twee kisten Engelsche ZADELS, circa
300 stuks Djattiehouten Balken
van elf voet lengte, enz. enz.

(6346) ABEELEN, DENNISON & Co.

VENDUTIE

op Donderdag 2 Februarij 1860,
à 4 pCt. Vendu Salaris.
Voor het Commissiehuis van
VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,
van diverse
LIJNWADEN,
KATOENEN GARENS, SHIRTINGS, MADDAPOLLAMS,
PROVISIEN en DRANKEN etc.

(6396)

VENDUTIE

Donderdag, 2 Februarij 1860,
voor het woonhuis van den heer **VERMANDEL**
in de *Berendrechtslaan*, door
VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,

van eenen netten en zoo goed als nieuwen INBOEDEL, bestaande uit HANG- en TAFELLAMPEN, SPIEGELS en SCHILDERIJEN, KASTEN, LEDIKANTEN, STOELEN, TAFELS, CANAPÉS, PORCELEIN-, GLAS- en AARDEWERK; voorts nog WAGENS, BENDIES, WAGEN- en BENDIEPAARDEN, TUIGEN, etc. (6398)

VENDUTIE

op Vrijdag den 3 Februarij 1860,
voor een huis op
PINTOE KETJIEL,
voor rekening van den boedel van wijlen den chinees
TAN SOAN,
door John Pryce & Co.,
à 4 pCt. en 6 pCt. Vendu Salaris,
van diverse
MANUFACTUREN,
als:
Samarang en Soerabaya BATICKS, SARONGS en KAIN PANDJANGS, GRASLINNEN, Rood KATOEN.
Chinesche
ZIJDE EN SATIJN
in verschillende soorten,
ZIJDE-FLUWEEL,
verder van KOE- en BUFFELHUIDEN, Glazen TOKOKASTEN, LEDIKANTEN en diverse MEUBELEN, enz. enz. (6382)

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

Op een nader te bepalen dag zal te *Soerabaya* worden verkocht:
het Ned. Ind. BRIKSCHIP
HENRIETTE,

gebouwd in 1857, ladende plus minus 4500 picols (123 gemeten lasten) nieuw gekoperd in December ll. met 30 en 28 once metaal, kopervast en voorzien van een volledigen Inventaris.

Alhier dagelijks te bezigtigen.
Nadere informatien bij

de Agenten,
(6294) SCHIMMELPENNINCK & Co.

Op de Vendutie
bij den Heer H. J. LION,
in de maand Februarij,
zal eene kollektie
BLOEMEN
verkocht worden, waaronder vele zeldzame
ROZEN,
en 80 Potten
DAHLIA'S,
van de schoonste soorten.

(6347) CASSALETTE & Co.

Weder ontvangen:
EEN FACTUUR
HOROLOGIEN,
waaronder prachtig geëmailleerde en met Juweelen bezette
Dames-Horologien,

Gouden en Zilver-Vergulde SAVONET-HOROLOGIEN, Gouden CHRONOMETERS; verder fraaije HOROLOGIEKETTINGEN voor Dames, VESTKETTINGEN, enz.

(6386) JOHN PRYCE & Co.

Pas Ontvangen:

Engelsche Regen- of Bendy-en Wagenjassen á . . . f 26.—
Dito sluitende dikke Jassen voor Paardrijden of voor Koetsiers à f 10,— contant.

(6350) ABEELEN, DENNISON & Co.

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA.

Avec la permission de Mr. le Résident.

LUNDI, 30 Janvier 1860.

6me Représentation du 3me mois de l'Abonnement.

SPECTACLE-CONCERT.

PROGRAMME.

Première Partie.

OUVERTURE de *Zampa.*
DUO de *Robert le Diable.* Bouchet, Catelin.
AIR „ „ Berton.
DUO „ la *Reine de Chypre.* Bonnet, Carnaud.
ROMANCES. Carnaud.
QUATUOR de *Charles VI.*

Deuxième Partie.

OUVERTURE de *Robin des Bois.*
DUO du *Prophète.* Ponsin, Berton.
AIR de *Joseph.* Bonnet.
LA DÉCLARATION ANGLAISE. Nanteuil.
AIR du *Serment.* Mad. Guille.
OUVERTURE de *Jean de Paris.*

Troisième Partie.

Zamor et Giroflée,

Vaudeville en 1 acte.

Le Spectacle commencera à 7½ heures précises.

A l'étude pour le troisième mois de l'Abonnement:

ZAMPA, L'AMBASSADRICE et LE NAUFRAGE DE LA MEDUSE.

VAN KINSBERGEN,
(6390) *Directeur-Gérant.*

S. W. VAN HOGEZAND, J^R^,

STADHUISPLEIN.

Ontvangen met het schip „*Hendrina*",

50 kisten echte

Mandarijn Gember,

waarvan de kisten gemerkt zijn „*Hendrina*".

(6373)

Bij de ondergeteekenden is op nieuw ontvangen:

100 stuks HAMMEN } van puike kwaliteit.
50 » ROOKVLEESCH }

PLUMPUDDING

in heele en halve blikken.

CHAMPAGNE

Vve Cliquot en andere gerenommeerde merken.

Griesseesche Leksteenen.

(6374) VAN WALCHREN & Co.

Pas Ontvangen:

een Factuur

Messen en Scharen,

uit de beroemde Fabriek van *Bastet*, als:

TAFEL-, DESSERT-, TRANCHEER-, WILD-, groote VOORSNIJ-, PENNEN-, TORN- en SCHEERMESSEN, waaronder:

Klinkers of Ankers, en dito vermengd met Zilver.

QUADRUPLE STROPS, COUTEAU SECAILLE, idem CATALAN, MESSENSCHERPERS, AANZETSTALEN, NAGEL-, ZAK-, BORDUUR-, PAPIER-, LAMP- en VROUWENSCHAREN; SECATEURS, NAGELVIJLTJES, CASSETTE met Tandinstrumenten, Schotsche LUCIFERS-ETUIS, KOGEL-SLEUTELRINGEN.

(6385) GEBR. REYNON.

Gebr. ROSELJE & Co,

hebben ontvangen, direct uit China, eenige

VOORWERPEN

van LUXE en SMAAK,

bestaande uit: CIGARENKOKERS, diverse DOZEN, MANDJES, VAASJES en WAAIJERS, zoo van Ivoor als Sandelhout en allerprachtigst bewerkt.

Voorts:

GAAS

voor Dameskleeden in diverse Dessins, geborduurde ZAKDOEKEN en groen GAAS voor Bedgordijnen,

En van Japan:

Eene Partij rollen

VLOERMATTEN,

bijzonder geschikt voor SALONS en KAMERS.

Deze Matten overtreffen, zoo wat sierlijkheid als netheid van bewerking aangaat, al wat tot nog toe van elders van dat artikel is aangevoerd.

Wijders:

100 Stukken ZIJDE,

waaronder veel nieuwe patronen.

(6391)

Eene tweede bezending

NIEUWE HARING.

Bij
(6375) VAN WALCHREN & Co.

Gezuiverde

KLAPPER-OLIE,

eerste qualiteit.

(6334) ABEELEN, DENNISON & Co.

BRANDON & Co.

berigten bij deze, dat zij eene overeenkomst hebben gesloten met den heer

H. CHASTEL,

van ROTTERDAM,

tot het **confectioneren** van

Heeren Kleedingstukken,

en alles wat tot dat vak behoort.

Den heer H. CHASTEL, in de laatste tijden Parijs en Londen bezocht hebbende, heeft de nieuwste elegantste en confortabelste modellen medegebragt, alsmede de fraaiste en fijnste LAKENS, superfijne SATIN DE LAINE en TRICOT, en eene prachtige keuze der nieuwste VESTENSTOFFEN en HEEREN MODE-ARTIKELEN.

De Heer H. CHASTEL blijft zich occupéren in het

Magazijn op Rijswijk.

(6351)

J. ROSENBOOM,

(RIJSWIJK).

Pas ontvangen:

EEN KEURIG FACTUUR

LAKENS, TRICOT,

Vesten-Stoffen, Borduursels, Gallon,

en verdere artikelen voor Officieren en Ambtenaren;

NIEUW ASSORTIMENT

Hemden, Dassen, Boorden,

ZIJDE- en GLACÉ-HANDSCHOENEN, Zwarte en gekleurde ZIJDEN JASSEN, benevens

artikelen voor Reizigers,

(6360) enz.

Verkrijgbaar:

Militaire Versierselen.

Epauletten en Fouragères, kunnen van rang verandert en schoon gemaakt, als ook Sjerpen geverwt worden.

Ook worden vervaardigt alle soorten van Koorden, Kwasten, Franjes, Garnituren voor Dames-Handwerken, Knoopzijde, Goud-, Zilverdraad, enz.

Tevens wenscht de Ondergeteekende de aandacht te vestigen van H. H. Ambtenaren en Officieren, dat hunne Goulen- en Zilveren Borduursels kunnen worden schoongemaakt als nieuw, zonder het Laken te beschadigen, terwijl het Borduursel jaren even mooi blijft.

L. KUIJK,
(6331) *Bazar-Baroe, Batavia.*

Pas Ontvangen:

Superieur Jagtkruid,

van *de Kames & Co.*

bij
(6397) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Pas ontvangen:

2 nette solied bewerkte Hollandsche

Boerenwagens,

met Veren en Oliebussen, lederen Tent en bekleedsel.

(6365) CASSALETTE & Co.

Handelsdrukkerij. — W. BRUINING.

Verkrijgbaar:

KANTOOR-ALMANAK

voor 1860.

Gedrukt in 3 kleuren.

Opgeplakt . . . . *f* 1,50
Onopgeplakt . . . . „ 1,—

Nederlandsch-Indische

ZAK-ALMANAK

Prijs *f* 2,—. Franco per post *f* 2,50.—

Mede verkrijgbaar bij BLOK & RUZETTE te Cheribon, en GEBR. GIMBERG & Co. te Sourabaya.

(6352)

Boekhandel LANGE & Co.

Voorhanden:

Figurative Schets

van het

RIJK VAN BANJERMASSING,

prijs *f* 1.—. (6378)

TE KOOP het Huis

op Tana-Abang,

bewoond door en toebehoorende aan

(6354) H. J. LION.

TE HUUR een HUIS,

in de Berendrechtslaan,

Te bevragen bij
(6371) J. BOSHOUWER.

Wissels op Holland.

Bij
(6372) B. KOPERSMIT & Co.

TE HUUR het Woonhuis,

van den Ondergeteekende, Tana-Abang, Oostzijde, vroeger bewoond door den Heer *Stok.*

(6353) A. KINDER DE CAMARECQ.

Wordt te huur gevraagd

een Huis,

in de nabijheid van het Koningsplein, tegen eene huurprijs van *f* 80.— à 120.— 's maands. Adres onder lett. R. H. aan het Bureau dezer Courant. (6338)

Manufacturen.

Iemand sedert 20 jaren in bovengenoemd vak werkzaam, thans met den verkoop van Lijnwaden etc. bij eene der voornaamste Handelshuizen te Batavia belast, wenschte om bijzondere redenen van betrekking te veranderen.

Reflecteerende worden verzocht zich te adresseren onder lett. E. S. D. aan het bureau dezer courant. (6381)

Une DEMOISELLE, capable de remplir toutes les conditions requises pour l'éducation de la Jeunesse, désire trouver une place de Gouvernante.

Pour de plus amples informations on peut s'adresser par lettres affranchies sous l'initiale A. chez les libraires LANGE & Co. (6379)

Iemand

van onbesproken gedrag, vroeger Opziener bij een Steenbakkerij, wenschte weder bij dergelijke Onderneming, op een Land, in een Logement of Wagenverhuurderij plaatsing.

Adres
(6377) LANGE & Co.

De geannonceerde Verhuur van het Land Pondok Klappa, zal plaats hebben op den 31 Januarij aanstaande, ten 10 ure 's voormiddags, en de huur eindigen op Ult. Junij 1866.

De fungerende Notaris,
(6359) N. D. LAMMERS VAN TOORENBURG.

Aan eene Dag- en Kostschool op eene der hoofdplaatsen vraagt men eene

Secondante,

tegen billijke voorwaarden.

Adres in Persoon of per franco Brieven bij

L. BRAS,
(6339) *Kostschoolhouder op Molenvliet.*

Wordt Gevraagd:

een Geneesheer voor B...iton.

Adres bij
(6342) REIJNST & VINJU.

Wordt Gevraagd:

eene Europesche **KINDERMEID**, om met eene Familie naar Nederland te gaan.

Adres
(6380) LANGE & Co.

NOTICE

is hereby given, that Capt. GEORGE BATTEN, has resumed his duties as Surveyor of Shipping for Lloyds and for the Eastern Marine Insurance-Company.

MACLAINE, WATSON & Co.
BATAVIA, 25 January 1860. *Agents.*
(6366)

Door het spoedig vertrek der Landmail belet geworden zijnde, om persoonlijk afscheid van onze goede Vrienden te nemen, doen wij zulks bij deze.

Aan boord van de Stoomboot J. J. MIJNSSEN.
Palembang, reede *Batavia*, 24 J. A. STOK.
Januarij 1860. (6336)

Die iets te vorderen heeft van wijlen den WelEdelGeboren Heer *Daniel Cornelis Helvetius van Riemsdijk*, gelieve zich binnen den tijd van twee maanden aan te melden bij

den Testamentairen Executeur,
AMENT.

BATAVIA, 28 *Januarij* 1860. (6369)

Het Kantoor

van den Notaris Mr. A. M. MEERTENS, is op de Groote Rivier, naast het Kantoor van de Heeren Engelhard & Co., alwaar een Klerk, eene goede hand schrijvende, kan worden geplaatst. (6337)

Mail-Editie No. 3.

1860.

Adverentien voor No. 3 der Mail-Editie van het *Bataviaasch Handelsblad*, die 8 Februarij van hier vertrekt, worden aangenomen tot Dingsdag den 7den Februarij, 's voormiddags ten 10 ure. (6399)

Oost-Indische Zee- en Brand-Assurantie Maatschappij (Kantoor Batavia).

Algemeene Vergadering van Deelhebbers ten Kantore der Maatschappij, op Maandag, den 6 Februarij aanstaande des middags ten 12 ure, ter verificatie der Boeken en Balans, afgesloten onder Ulto. December 1859, en tot het benoemen van eenen Commissaris *ad interim* ter vervanging van den heer J. J. Mijnssen, die als zoodanig op zijn verzoek is afgetreden.

De Directeuren,
G. SUERMONDT.
A. R. J. CRAMERUS.

BATAVIA, 21 Januarij 1860. (6335

VERLOREN

op 11. Vrijdag-avond tusschen het Opéra-gebouw en de buurt van Bazar Senin, een

gouden Cachet Ring

met Ornamenten. De vinder kan desverlangende op een belooning aanspraak maken bij terugbrenging aan de boekhandelaren

(6401) G. KOLFF & Co.

Bataviaasch

HANDELSBLAD.

Heeren inteekenaren op het BATAVIAASCH HANDELSBLAD worden beleefdelijk verzocht, hun abonnement voor het Eerste halfjaar 1860 bij tijds te verlengen, ten einde van de geregelde toezending van het blad verzekerd te zijn.

Aanvragen om nieuwe abonnementen worden eveneens bij tijds verzocht, ten einde de oplage daarna te kunnen regelen.

Prijs per halfjaar.

Voor Batavia . . . . *f* 12,50.
„ Java . . . . „ 15,—.
„ de Buitenbezittingen . . . . . . „ 17,50.
„ Nederland . . . . „ 22,50.

De Inteekening en storting der gelden, alsmede voor Advertentien voor dit Blad kan ook geschieden:

te Cheribon bij de heeren Blok & Ruzette, en
te Samarang bij de heeren Soesman & Co,
te Soerabaya bij de heeren Le Roy & Co.,
te Pasoeroean bij de heeren Weijermans & Co.,
te Madioen bij den heer G. A. Hogenraad,
te Padang bij den heer R. H. van Wijk Rz., en
op de Buitenbezittingen aan de kantoren der stoombooten van den heer W. Cores de Vries.

De Uitgever,
(6355) W. BRUINING.
BATAVIA, 23 *November* 1859.

Bataviaasch Handelsblad.

MAIL-EDITIE.

Inteekenaren op de *Mail-Editie van het Bataviaasch Handelsblad*, die hun abonnement voor het jaar 1860 wenschen voort te zetten, worden verzocht, daarvan ten spoedigste mededeeling te doen aan den Uitgever, ten einde voor de geregelde verzending van hier zorg te kunnen dragen.

DE INTEEKENING GESCHIEDT:

Te *Batavia*, bij den Uitgever W. Bruining.
„ *Cheribon*, bij Blok & Ruzette.
„ *Samarang*, bij Soesman & Co.
„ *Soerabaya*, bij Le Roy & Co.
„ *Pasoeroean*, bij Weijermans & Co.
„ *Madioen*, bij G. A. Hogenraad.
„ *Padang*, bij R. H. van Wijk Rz.
Op de *Buitenbezittingen*, aan de Stoomboot-Kantoren van den Heer W. Cores de Vries en
voor *Nederland*, bij M. Wijt & Zonen, te Rotterdam.

DE PRIJS VOOR EEN JAARGANG IS:

Aan de Drukkerij te ontvangen . . . . *f* 20,—
In Europa, franco Marseille of Southampton . . . „ 25,—
„ „ „ Triëst . . . . „ 27,50

Enkele nummers kunnen **niet** worden verstrekt. (6356)

De ondergeteekenden, Passagiers van het Ned. schip Ida Elizabeth, Kapt. *C. Kramers*, brengen op deze wijze hun opregten dank aan den gezagvoerder en zijn echtgenoote, voor de gulle en harteijke behandeling, die zij gedurende de reis van Nederland hebben genoten.

Zij bevelen ieder, die een aangename zeereis wil maken, dit schip met zijn gezagvoerder ten zeerste aan.

F. U. VAN HENGEL.
F. G. VAN DELDEN.
P. A. MATTHES.
J. J. VONK ROBBERS.
(6389) C. A. WHITTON.
J. L. S. WHITTON.

BATAVIA, den 28 Januarij 1860.

HET STOOMSCHIP

BATAVIA,

Kapt. NEIJTS,

vertrekt Zondag den 29 dezer,

naar Samarang en Soerabaya.

Informatien bij
(6363) W. CORES DE VRIES.

Stoomgelegenheid.

Naar Samarang, Sourabaya, Macasser, Timor Koepang, Delhi en de Molukkus,

24 uren na aankomst der verwacht wordende Landmail.

Naar Muntok, Riouw en Singapore,

op den 8ste Februarij.

Naar Pontianak en Singkawang

op omstreeks den 8ste Februarij.

Nadere informatien bij
(6392) W. CORES DE VRIES.

Gelegenheid tot vertrek naar SOERABAYA,

per ZEPHIR,

kapitein de Vries,

om spoedig te vertrekken.

Adres bij
(6343) REIJNST & VINJU.

Gelegenheden naar Nederland

met Schepen der heeren

A. van Hoboken & Zonen.

Aanwezig in Indie:

ROTTERDAM, kapt. Poort. } vertrekken van Batavia omstreeks medio
CORTGENE, kapt. Dunlop. } Februarij.
TWEE ANTHONIJS, kapt. van Rijn van Alkemade, vertrekt medio Maart.
ZEPHIR, kapt. de Vries, vertrek nog onbepaald.

Nog worden verwacht:

TRITON, kapt. Adriaans, } volgens laatste berigten
JASON, „ van Buren, } van Rotterdam naar
MEDEAH, „ Lourens, } hier vertrokken.

Aan boord van elk dezer schepen bevinden zich een geexamineerd Geneesheer en eene melkgevende Hollandsche Koe. Adres bij

REIJNST & VINJU te Batavia.
(6357) ANEMAET & Co. te Soerabaya.

Gouvernements-Besluiten, Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Ontslagen :

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de opzigter der derde klasse bij 's lands burgerlijke openbare werken *J. F. H. Bekhuis.*

Benoemd :

Tot lid in den raad van van justitie te Soerabaija, de substituutofficier van justitie bij den raad van justitie aldaar mr. *B. de Groot.*

Bij de Algemeene Secretarie

Tot tweeden kommies, de derde kommies op dat bureau *P. S. Hartsinck.*
Tot derden kommies, de geëmploijeerde op dat bureau *J. C. W. Coert.*

Benoemd :

Tot eersten kommies op het bureau van den gouverneur van Sumatra's Westkust, de tweede kommies op genoemd bureau *C. A. van Dinter.*

Bij den Residentie-raad te Benkoelen.

Ontslagen :

Eervol, wegens vertrek, het lid *H. Schouten*, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

Benoemd :

Tot lid, *T. W. Gibson*, ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens haven- en pakhuismeester aldaar.

Schutterijen, enz.

Benoemd :

Tot kommandant bij de schutterij te Pasoeroean, de kapitein *D. de Clonie Maclennan.*

Opgave van het bedrag der ingetrokken koperen munt en der ingewisselde en vernietigde, alsmede van de nog niet ingewisselde recepissen, op ultimo December 1859, bedoeld bij art. 18 der wet van 1 Mei 1854 (Nederlandsch staatsblad No. 75), afgekondigd bij de Indische publicatie van 21 Augustus 1854, (Indisch staatsblad No. 62.)

Kopergeld.

Naar Nederland verzonden ter vermunting . . .	*f* 12,219,468
In Indie, na onbruikbaar te zijn gemaakt, verkocht	„ 572,020
Te Soerabaya tot staven versmolten en doorgekapt.	„ 1,131,500
In 's lands kas en in depôts.	„ 17,959,904
	f 31,912,892

Recepissen.

Seriën van	In omloop gebragt.	Ingewisseld.	Blijft in omloop.	Van de ingewisselde zijn Vernietigd.	Aangehouden.
f 1	*f* 2.110.730	*f* 2.017.726	*f* 92.974	*f* 2.017.726	
„ 5	„ 4.197.995	„ 4.100.980	„ 97.015	„ 4.046.640	*f* 54,340
„ 10	„ 4.428.050	„ 2.784.800	„ 1.643.250	„ 2.757.320	„ 27,480
„ 25	„ 4.227.825	„ 1.036.275	„ 3.191.550	„ 1.035.775	500
„ 100	„ 8.756.400	„ 2.312.800	„ 6.443.600	„ 2.312.000	800
„ 500	„ 2.879.000	„ 652.000	„ 2.227.000	„ 652.000	—
	f 26.600.000	*f* 12.904.611	*f* 13.695.389	*f* 12.821.991	*f* 82,620

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:

De Algemeene Secretaris,

A. Loudon.

Stelselmatigheid.

Wachtgeld van ambtenaren voor de burgerlijke dienst.

Er bestaan in Indië geene *wettelijke* bepalingen omtrent het gedeelte van het aktiviteits-traktement, dat aan ambtenaren wordt toegelegd, wanneer de Regering hen, des al of niet verzocht, *op wachtgeld* plaatst. De regel is *een derde* van de vaste bezoldiging, hoezeer men ook wel eens meer geeft, b. v. *f* 500 's maands aan een Resident, wiens vaste bezoldiging als Resident van Japara *f* 1250 's maands was.

Dadelijk valt in het oog, dat men, wezenlijk stelselmatig willende handelen, een verschil behoort te maken tusschen ambtenaren, die op wachtgeld komen wegens ziekte, en dus wegens tijdelijke ongeschiktheid voor hunne betrekking, ambtenaren, waarvan de functie wordt ingetrokken en die op wachtgeld komen tot tijd en wijle zij kunnen worden herplaatst, en ambtenaren, die wegens minder goed gedrag van hunne functiën eervol worden *ontheven*, onder toekenning van wachtgeld.

In den regel blijft het echter een derde.

Eveneens behoort men van dien regel aftewijken, wanneer de ambtenaar eene ondergeschikte betrekking bekleedt, b. v. die van 2de kommies, als wanneer een derde van het aktiviteits-traktement in geen geval voldoende zijn kan, om er van te leven, al is het dan ook op de meest armoedige wijze.

Hoe onstelselmatig in deze de stelselmatigheid der vaststelling van een derde is, blijkt bovenal bij ambtenaren, die wegens ziekte een verlof naar Nederland hebben verkregen, en van daar terugkomen·

Wanneer iemand in Nederland door Z. M. tot ambtenaar der 3de klasse voor de Indische dienst is benoemd, dan heeft hij vrijen overtogt naar Java en bij de aankomst aldaar *f* 100 's maands wachtgeld in afwachting dat hij geplaatst worde.

Die ambtenaar wordt nu benoemd tot 3de en later tot 2de kommies op *f* 220 's maands, dient een tijdlang, wordt ziek, en moet tot herstel van gezondheid met verlof gaan naar Nederland (soms reeds gehuwd).

Na zijn herstel komt hij te Batavia terug. Aan dadelijke herplaatsing is in de meeste gevallen niet te denken. Hij komt dus op *wachtgeld.* Dit bedraagt een derde van *f* 220, dus *f* 73 33 waarvan, na aftrek der kontributie voor de fondsen p. m. *f* 63 's maands voor hem overschiet.

Dus ontvangt de ambtenaar, die pas aankomt en nog geene diensten heeft gepresteerd, *f* 100 's maands wachtgeld, terwijl hij, die reeds had gediend en door ziekte in Indië genoodzaakt was, herstel van gezondheid in Nederland te zoeken, slechts *f* 63 's maands wachtgeld ontvangt.

De nieuw benoemde ambtenaar der 2de of 1ste klasse ontvangt vrijen overtogt naar Indië en *f* 150 wachtgeld 's maands. Komt hij nu na jaren op eene bezoldiging van drie à vierhonderd guldens in het bovenbeschrevene geval, dan zal hij slechts *f* 100 of *f* 133 wachtgeld ontvangen, en dus ook veel minder, dan hij had, toen hij aanvankelijk naar Indië kwam. Maar voor hem is het nog erger gesteld. De 2de kommies ontving ten minste vrijen overtogt naar Java terug; de ambtenaar met *f* 300 's maands, moet zijn overtogt *zelf betalen.*

Het komt ons voor, dat op den Staat de verpligting rust, aan ambtenaren, die goed dienen en door ziekte als anderzins — buiten hunne schuld — zonder betrekking zijn, ten minste zooveel toeteleggen, dat zij niet volstrekt genoodzaakt worden, schulden te maken, of de ontferming van een logementhouder interoepen, hetgeen verpligtingen daarstelt, die onvereenigbaar zijn met de waardigheid van een landsdienaar.

Het stelsel der verleening van wachtgeld behoort daarom herzien en beter geëvenredigd te worden aan de noodzakelijkste verteringen, die een ambtenaar op wachtgeld niet kan mijden.

Wil men de *normale* bepaling laten op *een derde*, men bepale dan tevens, dat het *minimum* van te verleenen wachtgeld voor gehuwde personen niet beneden de *f* 200, voor ongehuwden minstens *f* 150 zal bedragen. (Vrouwen en kinderen moeten immers ook *eten*, en men maakt ook een verschil van 10 percent bij het verleenen van verlofstraktementen).

Verder bepale men, dat personen, die van verlof terugkeeren en niet boven *f* 300 's maands genoten, met den 1sten der maand *na* hunne terugkomst weder in het genot van het aktiviteits-traktement vallen, en dat zij daarentegen op de bureaux hunner departementschefs zullen werkzaam zijn, tot tijd en wijle zij definitief herplaatst worden. Er wordt altijd geklaagd over het vele werk bij de Departementen; dat zal dus een middel van afdoening zijn, waardoor iedereen wordt gebaat.

Eene der voornaamste zorgen van de Regering behoort te zijn, de onafhankelijkheid harer ambtenaren te verzekeren. Dat is echter niet mogelijk, wanneer zij zich veeltijds reeds in den beginne hunner loopbaan in schulden moeten dompelen, die — gelijk de ondervinding leert — op een sneeuwbal gelijken, die een gebergte afrolt en tot eene *lawine* wordt, die onafhankelijkheid, huiselijke rust en voorspoed voor altijd vernietigt. De wijze, hoe in verlofstraktementen, overtogt naar Nederland (1) en bij verplaatsingen in het binnenland voorzien wordt, eveneens als het stelsel der wachtgelden, zijn de voornaamste aanleiding tot het maken van schulden, die zonder buitengewone kansen *nooit* kunnen worden afbetaald.

De herziening van dit gedeelte der dienst is dus niet minder in het belang van den Staat dan der daarbij betrokken personen. H. J. L.

(1) Slechts voor memorie maken wij hier opplettend op de aardigheid, dat een ambtenaar op de Buitenbezittingen, die wegens ziekte verlof verkrijgt naar Europa, zijne passage tot aan de plaats der inscheping zelf moet betalen, die soms meer dan de verdere overtogt naar Nederland kost. Zonderling stelsel.

Batavia.

Aankomst der Mail.

In den namiddag van den 25sten dezer kwam het stoomschip *Batavia*, gezagvoerder Neijts, alhier ter reede met de mail-pakketten tot 10 December j.l.

Wij vervullen eene droevige taak door onzen lezers te moeten mededeelen, dat het Nederlandsch-Indische leger een' hoofd-officier heeft verloren, die een zijner schoonste sieraden was, die aan elk leger der wereld tot sieraad zoude hebben gestrekt. De majoor der infanterie *C. M. U. Kroesen*, ridder der Militaire Willemsorde 3de klasse, is gestorven, gelijk helden verlangen te sterven, op het veld van eer. Zijne loopbaan was kort, maar voor zijnen roem meer dan lang genoeg. De laatste jaren van zijn leven waren eene aaneenschakeling van eerbewijzen, veroverd met den degen in de hand. Hij is aan zijne vrienden, aan het leger, aan de kolonie en aan zijn Vaderland voor altijd ontvallen, maar de lauweren, die zijn' schedel sierden, verwelken nooit. Hij behoorde tot een geslacht, waarin krijgsdeugd een erfdeel scheint te zijn geworden. Hij dwong zijnen meerderen hoogachting, ja bewondering, af; hij genoot de vriendschap zijner gelijken, hij werd aangebeden door zijne onderhoorigen, die hij in geestdrift ontvlamde voor zijn' arduinen moed. Hij was de beligchaming der leus, die op zijne borst prijkte en die hem overal het eerst op de bres deed zijn: *moed, beleid en trouw.* Hij was eenvoudig, gelijk de ware verdienste. Hij was welwillend gelijk de man, die zich zelven niet zoekt. Ieder verliet zich gaarne op zijne regtvaardigheid. Hij was een man van hoofd en hart. Zoolang pligt, eer, zelfverloochening, heldhaftigheid en talenten gehuldigd zullen worden, zal de naam van Kroesen in de Indische krijgsgeschiedenis onvergankelijk blijven.

Berigten van Boni.

Telegram.

Soerabaya, 26 Januarij.

Goede berigten van Boni. De Koningin heeft zich onderworpen en de rijkskleinodien afgegeven. Troepen keeren spoedig terug. Een transport slagt-ossen, voor Boni bestemd, wordt nu niet daarheen, maar naar Bandjermasin gezonden. Blokkade opgeheven. Majoor Kroesen overleden. De luitenants Koenen en van Roijen te Soerabaja aangekomen.

Sourabaya, 28 Januarij.

De boot uit de Molukkos terug. Geen bijzonder nieuws.

Den 25 dezer kwam alhier ter reede, het schip *Abel Tasman*, gezagvoerder J. R. Rijken, met een detachement suppletietroepen, sterk 99 onderofficieren en manschappen, onder kommando van den van verlof terugkeerenden kapitein der artillerie F. W. J. Dekker, mede-geleiders de 2de luitenants der infanterie B. A. E. Juta en J. M. de Kok.

Het detachement is den 18 September 1859 te Rotter- geëmbarkeerd, en den 26 Januarij 1860 alhier gedebarkeerd en des namiddags ten 4 ure naar Weltevreden gemarcheerd.

Gedurende de reis is een soldaat overleden.

De behandeling en voeding aan boord was zeer goed; doch het gedrag der troepen liet veel te wenschen over, zijnde bij het debarkement 23 soldaten onder gewapend geleide naar Weltevreden overgebragt.

Den 24sten Januarij 1860 heeft de stoomboot *Palembang*, kapt. Kuller, deze reede verlaten, zich begevende, over Muntok en Riouw, naar Singapoer, tot het overbrengen en afhalen der landmailpaketten.

Het getal brieven, ditmaal verzonden, is als volgt:

Per overlandmail via Marseille..........		3489	stuks.
„ „ „ Triest............		984	„
„ „ „ Southampton.......		285	„
		4758	stuks.
Naar Singapore................	728		
„ Banka..................	204		
„ Palembang...............	23		
„ Riouw	219		
„ Billiton	84		
	—	1258	„
Totaal........		6016	stuks.

— Door het bestuur der Vereeniging tot bevordering der Geneeskundige Wetenschappen in Nederlandsch Indie zijn op den 21sten Januarij jl. tot gewone leden der Vereeniging benoemd: de HH. J. Alken, officier van gezondheid 3e kl.; J. G. Th. Bernelot Moens, officier van gezondheid 2e kl.; J. C. Bernelot Moens, apotheker 3e kl; dr. Engelken, gepensioneerd officier van gezondheid 1e kl.; practiserend geneesheer te Soerakarta; C. A. M. M. M. von Ellenrieder, officier van gezondheid 3e kl., C. G. C. F. Greiner, officier van gezondheid 2e kl., C. Helfrich, officier van gezondheid 2e kl.; dr. H. Holländer, dirigerend officier van gezondheid 1e kl.; W. Hubers van Assenraad, officier van gezondheid 2e kl.; dr. O. Kunhardt, civiel geneesheer te Poerwakarta; dr. G. L. Mens Fiers Smeding, 1e stadsgeneesheer te Soerabaija; G. C. E. Moesman, apotheker 3e kl.; dr. Th. H. MacGillavry, officier van gezondheid 3e kl.; C. Mioulet, officier van gezondheid 3e kl.; J. J. W. E. van Riemsdijk, officier van gezondheid 2e kl.; A. Scharlée, apotheker 2e kl.; A. G. Veltman, apotheker 3e kl.

Banjoemaas. In de afdeeling Poerbolingo is in de maand Januarij ten gevolge van overstroomingen eenige schade aan de te veld staande indigo en padi toegebragt. Door overstrooming der rivier Klawing zijn namelijk $73^{1}/_{2}$ bouws indigo beschadigd en $2^{1}/_{2}$ bouws geheel vernield. De schade wordt door inboeting, zooveel mogelijk, hersteld, terwijl de vernielde uitgestrektheid van $2^{1}/_{2}$ bouw op nieuw beplant wordt, van welk een en ander men zich eenen gunstigen uitslag belooft, bij aldien de in die streken overvloedig vallende regens, nog eenigen tijd aanhouden.

Wijders zijn, door overstrooming van de rivier Gentoeng 20 bouws padi geheel en 30 bouws gedeeltelijk vernield. De noodige bevelen zijn gegeven, om die uitgestrektheid sawah's op nieuw met padi te doen beplanten, waartoe voldoende bibiet aanwezig is.

Lampongsche districten. Eene buitengewone werkzaamheid heeft zich ontwikkeld bij het beplanten der sawah's welke onder ultimo December voor het grootste gedeelte afgeplant waren, terwijl op de ladangs de padi reeds ongeveer een voet hoog stond. Nog nimmer gebeurde het dat deze landbouw-werkzaamheden op het einde van het jaar afgeloopen waren. Door schaarschte van rijst was de prijs daarvan tot *f* 8 de picol gestegen. Aanvoeren van Java voorzagen echter in het gebrek en de hooge prijs der gom-élastiek (minstens *f* 60 per pikol, welke in dezelfde maand 1858 hoogtens *f* 25 was) vergoedde weder de duurte van de rijst. Van dit laatste product werd ingevoerd :

In 1856	6,882	pikols.
„ 1857	$9,839^{1}/_{2}$	„
„ 1858	$7,116^{1}/_{2}$	„
„ 1859	9,914	„

Uit de verschillende afdeelingen der residentie kwamen gedurende de maand December ter hoofdplaats aan 11 prauwen en vertrokken derwaarts 10 prauwen. De handel was in die maand levendig: prauwen van Singapoer bragten o. a. de betrekkelijk belangrijke hoeveelheid van 29,000 Manila sigaren aan.

De uitvoer uit de Lampongsche districten, gedurende de jaren 1858 en 1859, bedroeg voor de voornaamste artikelen

	1858	1859	
Gom élastiek	$6,054^{36}/_{100}$	6,026	pikol.
Peper	$6,480^{86}/_{100}$	3,332	„
Koffij	$3,003^{80}/_{100}$	420	„
Damar	$7,574^{6}/_{100}$	10,806	„
Kapas	$2,015^{50}/_{100}$	1,958	„
Bindrotting	20,258	10,580	bossen.
Handrotting	565,300	1,050,200	stuks.
Was	$89^{53}/_{100}$	$10^{85}/_{100}$	picol.
Planken	53,700	16,570	stuks.

In 1859 vertrokken uit de verschillende havens dezer residentie 400 prauwen en kwam een gelijk aantal aan. Dit cijfer bedroeg in 1858 402 prauwen. De ladingruimte dier vaartuigen was van 2 tot 10 koijang.

Het opium-debiet was in:

1855	1,604	thail.
1856	1,679	„
1857	2,330	„
1858	3,870	„
1859	4,349	„

In den loop der maand December van Mekka teruggekeerde bedevaartgangers hebben medegedeeld, dat de helft der personen, welke in 1857 en 1858 uit de Lampongsche Districten de reis naar Arabie hadden ondernemen, op verschillende wijzen zijn omgekomen. In 1859 kwamen 21 hadjies in de Lampongsche Districten terug en gingen 125 personen ter bedevaart.

Gedurende dat jaar werden afgemaakt 101 groote tijgers en 879 rhinosserossen, waarvan aan premien is uitbetaald de som van *f* 6,770. *(Jav. Court.)*

Soerabaja, 14 Jan. Het Ned. schip *Doggersbank* is, door wind en stroom driftig geworden, in aanraking gekomen met het Ned. Ind. barkschip *Assad Doela*, welk vaartuig daardoor zulk eene schade onder den boeg heeft bekomen, dat het lek is geworden, terwijl de *Doggersbank* zelf eenige schade aan de bakboordszijde heeft.

— Gister namiddag ten 6 ure, arriveerde ter reede Soerabaja het Ned. fregatschip *De IJssel*, gezagvoerder Maarsenalk.

Wij maken van de aankomst van dit vaartuig opzettelijk melding, om dat hetzelve Woensdag 11 dezer, des voormiddags ten 11 ure, ter reede Batavia het anker ligtte en alzoo de reis in 55 uren heeft afgelegd.

— 19 Jan. Wij vernemen, dat een gedeelte van de bamboezen kazerne, die bewoond werd door het 14de bataillon, eergister middag is ingestort ten gevolge van het onstuimig weder, en dat bij dat ongeluk het leven van een kind is te betreuren.

Aan den Simpangschen weg en langs Baliwertie hebben de boomen veel geleden en zijn er verscheidene ontworteld.

— 21 Jan. Wij vernemen, dat hier ter reede is aangekomen het Peruaansch schip *Victoria*, met 450 Chinesche landverhuizers, die voor Australie zijn bestemd. Het vaartuig is hier aangekomen met het doel om te repareren, en daar er zich hier noch Chinesche, noch Peruaansche consul bevindt, zagen zich de opvarenden genoodzaakt aan boord te blijven. Twee hunner echter zijn heden nacht over boord gesprongen en naar wal gezwommen.

(Oostpost,)

Men schrijft ons van Palembang, dd. 29 Dec; jl:. In den nacht van den 11den en den 12den Dec. is de moedige verdediger van Djattie, de Pangeran van Tandjon-Sireh door het divisiehoofd, Kagoes-Mohamad-Akiel met eenige Pradjoerits aan de Endikat in de Gomeij-Talang overvallen en afgemaakt.

Dit is een zeer gewigtige stap tot den vrede, evenwel blijven er nog eenige belangrijke en invloedrijke hoofden van den opstand in de Lamatang Oeloe rondzwerven en vóór dat deze mede onschadelijk zijn gemaakt, is de rust nog niet als hersteld te beschouwen.

De Kikim is het toevlugtsoord van al het slechte volk. dat uit de Lamatang Oeloe wordt verdreven en blijft altijd onveilig.

— Men schrijft ons van Sumanap:

Jl. Zaturdag 14 Jan. is hier de nieuwe rijksbestierder, Raden Toemenggong Ario Mankoe Koesomo op eene zeer plegtige wijze geïnstalleerd. Des morgens ten 8 ure begaven zich de Adsistent-Resident, de heer Rudolph en de overige ambtenaren naar de Kraton, teneinde Z. H. den Panumbahan af te halen en naar de pendoppo te geleiden, waar de plegtigheid zou plaats hebben. Daar gekomen, maakte de heer Rudolph het oogmerk der zamenkomst aan Z. H., aan de Pangerangs en de Inlandsche ambtenaren bekend; wendde zich vervolgens tot den vroegeren rijksbestierder, die om ouderdom zijn ontslag op zijn verzoek had verkregen, dankte hem voor de zoolang bewezene diensten en wees hem op verschillende belooningen die hij vroeger en ook thans weer door de aanstelling van zijnen zoon tot zijnen opvolger, van het Gouvernement ontvangen had. Daarop sprak ZEd. Gestr. den nieuwen Rijksbestierder aan, vermaande hem om zich de verleende onderscheiding waardig te maken en wekte hem op, om met den meesten ijver en trouw voor het Gouvernement en tot welzijn van de bevolking werkzaam te zijn.

Nadat nu ook aan het verzamelde volk kennis was gegeven van de benoeming van den nieuwen rijksbestierder, legde deze in de Messighit, waarheen allen hem gevolgd hadden, den eed van trouw op de gewone Mahomedaansche wijze af. Teruggekomen in de Kraton, werd ook den onlangs benoemden Kolonel en eenige andere officieren bij den Barisan met hunne bevordering geluk gewenscht. — Aan den heer Rudolph komt allezins de eer toe, dat hij de gansche plegtigheid zeer doeltreffend ingerigt en bestuurd en de verschillende Inlandsche hoofden en officieren op de meest waardige wijze en in de meest gepast bewoordingen toegesproken heeft. De dag werd met eene partij in de Kraton besloten, die tot laat in den nacht duurde en door allen met veel genoegen bijgewoond werd.

(Soer. Court.)

Politiek Overzigt.

De beraadslagingen over het koloniaal batig slot hebben vier dagen geduurd. Het verslag daarvan vindt men hiervoren. Gelijk gewoonlijk zijn daarbij allerlei kwestien van kolonialen aard ter sprake gebragt. Zeer echter heeft de houding van den minister van kolonien de aandacht getrokken, die over het algemeen in zijne antwoorden zeer teruggetrokken was, eene houding die een minder goeden indruk heeft gemaakt. Overigens heeft de minister verklaard, dat de zaak der suikerfabrieken spoedig door hem geregeld zal worden, maar dat die regeling niet bij de wet zal geschieden.

De discussien over de begrooting waren tot nu toe zeer kalm. De aangenomene hoofdstukken hadden eene tamelijk aanzienlijke meerderheid voor zich.

De eerste kamer is tegen den 9den December bijeengeroepen. Waarschijnlijk zal dan onmiddelijk de wet op de spoorwegen aan de orde zijn.

Brieven uit Nederland.

Wij hebben in Nederland zooveel met onze eigene zaken op dit oogenblik te doen, dat wij ons slechts bitter weinig aan de buitenlandsche politiek gelegen laten liggen. En inderdaad is deze der moeite niet veel waard. De groote komedie, waarvan Italie het onderwerp is, wordt voortgespeeld en het zoo lang besproken kongres zal in Januarij te Parijs bijeenkomen. Keizer Napoleon heeft Engeland weten over te halen, en doet thans de meest vredelievende betuigingen aan zijn' bondgenoot, terwijl beiden met hunne wapeningen intusschen voortgaan. Oostenrijk erkent het Gouverneur-Generaalschap van den heer Buoncompagni niet, maar komt toch ook op het kongres. Men weet nog niet of het een delibererend, dan wel een adviserend karakter zal hebben en of de gezanten van Midden-Italiaansche staten wel zullen worden toegelaten. Het is in één woord eene komedie, zoo als ik zeg, waarvan Napoleon wel op de eene of andere wijze reeds nu eene oplossing heeft voorbereid, misschien ook ten voordeele van een Etrurisch koningrijk voor......

Mooren en Spanjaarden bestrijden elkander in Marokko, terwijl Engeland en Frankrijk beiden daarop het oog houden, maar zich overigens weinig om de zaak bekreunen.

Wij hebben voor ons met al die zaakjes zeer weinig te maken, en de belangstelling in eigene aangelegenheden is door onderscheidene omstandigheden ook te levendig gehouden, om er veel over te redekavelen.

De diskssuien over de wet, tot regeling van het batig slot van 1857 hadden reeds de algemeene aandacht in de vorige week getrokken. Wij beleven een tijd van reactie, zeide de heer Duymaer van Twist, en inderdaad 't is zoo.

De Minister heeft in de hoofdzaak, zoo als uit de diskussie zal blijken, zijne stelling gehandhaafd, dat een meer autokratisch bestuur voor Indie noodzakelijk is en de voortdurende diskussien in de Staten-Generaal gevaarlijk en nadeelig zijn. De strijd kon intusschen niet zeer levendig zijn, want bij de stemming over de wet kon er natuurlijk geene oplossing komen. Intusschen, zoo als ik zeg, was de belangstelling in deze diskussien nog al vrij algemeen.

Men kan daarom zich den vreeselijken indruk voorstellen, toen wij eergisteren in alle couranten de navolgende depêche lazen :

„*Batavia*, 23 October. De tweede expeditie naar Boni „is gisteren vertrokken. Er heerscht hier groote vrees, „dat de inboorlingen van Java in opstand zullen komen. „Ieder Europeaan is wel van wapenen voorzien. Er be„staat eene groote opgewondenheid onder de inboorlingen, „omdat zij genoodzaakt waren als koelies naar Boni scheep „te gaan. Te Danda (volgens sommigen Banda; volgens „anderen Bantam) is eene zamenzwering ontdekt, ten doel „hebbende, alle Europesche inwoners op Borneo om het „leven te brengen."

„*Sarawak*, 17 Oct. Datoo Patingie Gapor is in hechtenis genomen, omdat hij met de Dajaksche opperhoofden eene zamenzwering smeedde tegen het leven der Europeanen. Hij zal naar Singapore verbannen worden. De rust was hersteld."

Men kan zich de spanning verbeelden, niet alleen aan de beurs, waar men voor daling van effekten en vermindering van het batig slot vreest, maar door geheel het land, daar toch duizenden op Java hunne vrienden, bloedverwanten of naaste betrekkingen hebben, of hunne fortuin afhankelijk zien van gunstige tijden van daar. Er zijn velen, die zich vleijen, dat deze berigten onjuist mogen zijn en zij wezen al dadelijk op de officieele tegenspraak, die de depêche, met de vorige mail ontvangen, had ontmoet, dat de gouverneur-generaal ziek was en verlangde teruggeroepen te worden. Ik moet u zeggen, ook op mij maakten deze berigten diepen indruk, en ik las met wezenlijk genoegen in het *Handels- en Effectenblad* van heden, dat een gedeelte van de tijdingen slechts waar was volgens eene tweede depêche en dat Java rustig zou zijn. De schok, zoo dit laatste zich bevestigt — en een ieder ziet verlangend naar de mail uit — is groot geweest en kan misschien heilzaam werken.

In een paar dagen kunnen wij er officieel en niet-officieel meer van weten, want met de aankomst van de mail zal tevens de begrooting van het departement van kolonien behandeld worden, en daarbij zullen natuurlijk inlichtingen verlangd worden.

De begrooting, moet ik zeggen, wordt door de Tweede Kamer vrij spoedig afgehandeld. Daartoe is tot nog toe weinig opmerkelijks voorgevallen. Elk hoofdstuk heeft een zeker aantal stemmen tegen gehad, bestaande uit eenige liberalen en uit den heer van Hall, en uit een zes- of zevental andere conservativen, die ten gevolge van de spoorweg-historie, de bitterste vijanden van het ministerie zijn geworden.

Wij zijn thans genaderd aan het hoofdstuk *Oorlog.* Het eenige opmerkelijke bij deze geheele diskussie is geweest, dat de heeren van Hall en Schimmelpenninck zijn teruggekomen op een feit, dat zij bij eene diskussie, weinige dagen te voren gevoerd, te berde hadden gebragt. De laatste toch vroeg opheldering aan den heer van Bosse, waarom, nadat ten gevolge van eene wet van 30 April, die 10 millioen tot amortisatie in dit jaar had bestemd, volgens de staten bij de begrooting overgelegd, 28 tonnen gouds aan verschillende effekten werkel. schuld op de beurs waren ingekocht in de maanden Mei, Junij en Julij van dit jaar, en hem van het grootboek eene opgave was verstrekt, waaruit bleek, dat niet meer dan 2 ton gouds aan effekten als geamortiseerd waren afgeschreven. Hij vroeg, waarom dit ook niet had plaats gehad met de overige 26 ton? De heer van Bosse begon met de juistheid van de gedane opgaven in twijfel te trekken, en dit kon te eer gebeuren, daar niemand het regt heeft, behalve de Rekenkamer, om inzage te nemen van het Grootboek, zoodat men den heer S. die opgave langs een zijweg en in het geheim moest bezorgd hebben. De minister beloofde intusschen staten over te leggen van de afschrijvingen dag voor dag. Daaruit is nu gebleken, dat de mededeelingen van den heer S. volkomen juist waren en dat eerst drie maanden na de inkoopen der effekten, afschrijving op de grootboeken had plaats gevonden.

Toen men gisteren daarop in de Tweede Kamer terugkwam, heeft de Minister deze zaak verdedigd, door aan te toonen, dat hij, toen hij het eerst minister was, order had gegeven alle ingekochte effekten, waarvan dag aan dag aan de Rekenkamer kennis moet worden gegeven, dadelijk te voorzien van een rijks-stempel en onmiddelijk af te schrijven op de grootboeken; dat intusschen van Hall als minister in 1854 dit had veranderd, hetgeen hij nu eerst bij nader onderzoek had vernomen, zoodat stempeling en afschrijving eerst plaats hadden, als er eenige partijtjes bijeen waren; dat daarenboven misbruik onmogelijk was, en dat hij ook zou zorgen, dat zijne vroegere orders weder in het leven traden. De heer van Hall merkte, en zeer teregt op, dat het misbruik wel degelijk mogelijk was, want dat bijv. de bewaarder der ingekochte effekten, als

hij ze maanden lang onder zich had, ze kon beleenen of.... als men na November eerst afschreef, hetgeen in April werd ingekocht, op primo Julij de koupons kon knippen, en die in de wandeling brengen.

Zoo als de overige hoofdstukken reeds aangenomen zijn, houd ik het er voor, dat ook de budgetten van oorlog en van den minister van kolonien zullen worden aangenomen, hoezeer ik een 20 of 25tal stemmen tegen beide verwacht.

Het gevoelen van kundige staatsmannen in ons land is, en ik geloof dat zij zeer teregt die meening uiten, dat het ministerie Rochussen — van Bosse uitgediend heeft, als de spoorwegkwestie opgelost is. Er zijn thans in de Tweede Kamer een zeker getal leden, die dit kabinet in beginsel niet zijn toegedaan, maar die het tijdelijk ondersteunen, omdat zij, om welke reden dan ook, — ik wensch dit niet te onderzoeken — de spoorwegwetten afgekondigd willen zien. Viel een der hoofden van het kabinet thans, dan zou die zaak op nieuw alles domineren en eene geweldige hernieuwing van de agitatie te verwachten zijn. Daartegen kanten zich vele belangen. Maar is eenmaal die zaak opgeruimd — en binnen een paar maanden moet dit zonder buitengewone gebeurtenissen het geval zijn — dan zullen wij tegen dit kabinet eene koalitie zien ontstaan, zoo als in 1849 tegen het ministerie de Kempenaer werd gevormd, namelijk van de liberale partij en van een groot deel der conservatieven, vooral van hen, die teleurgesteld zijn, zoo als de Amsterdammers en zij, die zelven aan het roer zouden willen komen, als er een conservatief of reaktionair ministerie moet zijn. Dat bewijzen ook de stemmingen over de begrooting, maar zoo als men begrijpt, kunnen dergelijke combinatiën wel eens spoediger den val van het ministerie ten gevolge hebben, dan men denkt.

(Wordt vervolgd.)

Algemeen Overzigt.

Rotterdam, 7 Dec. Hoewel de brieven tot uitnoodiging voor het congres reeds den 30sten November verzonden zijn, en daarop reeds van de meeste mogendheden antwoorden van adhaesie ontvangen, is nog niet officieel bekend gemaakt, wanneer en waar het bijeen zal komen. Het waarschijnlijkste is in de eerste dagen van Januarij en wel te Parijs. Ook kan men nog met geen genoegzame zekerheid zeggen, welke mogendheden er op zullen vertegenwoordigd zijn en door welke diplomaten. Er is eerst gezegd, dat lord Palmerston voor Engeland zou optreden, doch men schijnt dit plan, dat in een kabinetsraad genomen was, weer te hebben opgegeven. Even twijfelachtig is het berigt, dat de graaf de Cavour Sardinie zal vertegenwoordigen. Meer zeker schijnt, dat Rusland zal worden vertegenwoordigd door prins Gortchakoff en den graaf von Kisseleff, Pruissen door den baron von Schleinitz en den graaf Pourtales, Frankrijk door graaf Walewski en den heer de Banneville. Wat de voorwaarden betreft, die Engeland gesteld heeft, daaromtrent heerscht mede nog veel onzekerheid. Wel spreekt men nog altijd van weigering om de Zuricher tractaten te erkennen, maar van den zoo gewigtigen eisch, die steeds door de Engelsche regering als onmisbare voorwaarde van toetreding op den voorgrond werd gesteld, namelijk dat het regt voor Italie om zijn eigen regering te kiezen, den grondslag zou uitmaken van het congres, schijnt ter zijde gesteld. Aan den anderen kant zou men uit Weener brieven opmaken, dat de Oostenrijksche regering zelve weinig verwachting van eene strikte naleving der bepalingen van Villafranca heeft. Daarentegen hoopt men te Weenen dat op het congres tweespalt zal ontstaan ter zake van de Romagna en het zou zeer wel kunnen zijn, dat men daarin gelijk had. Wij stippen bij deze gelegenheid aan, dat in de laatste dagen weer sprake geweest is van een koningrijk Italie, met den prins de Carignan aan het hoofd. Het regentschap Buoncompagni heeft tot veel geharrewar aanleiding gegeven, maar is toch ten slotte in diervoege geschikt, dat hij niet als regent de teugels van het bewind in de Midden-Italiaansche staten op zich zal nemen, maar als gouverneur generaal dier landen. Inmiddels heeft de heer Farini, dictator van Parma, Modena en de Romagna, een gewigtigen maatregel genomen. Om de eenheid, en bij gevolg ook de kracht der drie provincien te vermeerderen, heeft hij de afzonderlijke besturen dier gewesten opgeheven en zamengesmolten tot één, dat zijn zetel zal hebben te Modena. De militaire aangelegenheden zullen echter haren hoofdzetel hebben te Bologna. Misschien is deze laatste maatregel genomen met het oog op een eventueelen inval der Pauselijke troepen tot herovering van het gebied.

De verhouding tusschen Frankrijk en Engeland is op dit oogenblik weer beter dan in langen tijd het geval was. Het is dan ook uitgemaakt, dat de strijdkrachten van beide natien tegen het voorjaar tot eene expeditie naar China vereenigd zullen worden. Merkwaardig is het feit, dat vier kooplieden te Liverpool zich met een brief tot keizer Napoleon hebben gewend, waarin zij lucht gaven aan hunne vrees voor ernstige oneenigheden tusschen beide landen. Het antwoord des keizers luidt zeer gunstig en — wat vooral een goeden indruk maakte, was, dat het gepaard ging met een maatregel van de Fransche regering, die in allen gevalle iets meer beteekent dan eenige bloote woorden, op het papier neergeworpen. Die maatregel betreft het naar huis zenden van matrozen, wier diensttijd nog niet ten einde is. Buitendien wordt gezegd, dat bij den Franschen staatsraad een ontwerp aanhangig is tot verlaging van het invoerregt op eenige Engelsche artikelen, dat, eenmaal tot wet verheven zijnde, in Engeland zal worden beantwoord met eene vermindering der regten op sommige Fransche producten. De beteekenis hiervan springt een ieder in het oog. Hoe inniger de commercieele belangen zijn, die tusschen Engeland en Frankrijk bestaan, hoe meer waarborgen men erlangen zal voor het behoud van den Europeschen vrede. Dit neemt niet weg, dat Engeland hoogstwaarschijnlijk zal voortgaan met zijne maatregelen, om 's lands kusten in goeden staat van verdediging te brengen.

Veel opziens baarde eenige dagen geleden het plotseling vertrek van lord Cowley naar Londen, nadat hij te Compiègne anderhalf uur met den keizer alleen had doorgebragt. De gezant heeft te Londen op even min officieele wijze een afzonderlijk onderhoud met koningin Victoria gehad. Wat daar verhandeld is, lekt niet uit. Een gerucht, als zou de lord namens den keizer een gelijktijdige ontwapening in Frankrijk en Engeland hebben voorgeslagen, is bepaald tegengesproken.

Het Parlement is tegen 24 Januarij bijeengeroepen.

Het officieele orgaan van Sardinie deelt twee tractaten mede, welke te Zurich gesloten zijn, het een tusschen Sardinie en Frankrijk, het ander tusschen Sardinie en Oostenrijk. In het eerste artikel van genoemd tractaat wordt de afstand van Lombardije door Oostenrijk, bevestigd, alsmede de weder-afstand daarvan door den keizer van Frankrijk aan Sardinie. De vestingen Mantua en Peschiera blijven echter aan Oostenrijk, even als Venetie. Sardinie neemt voorts de lasten, die op Lombardije drukken, over. Het betaalt 40 millioen florijnen aan Oostenrijk, als drie vijfde deel van de schuld, genaamd Monte-Lombardo. Dit bedrag zal door Frankrijk voorgeschoten worden, terwijl Sardinie daarvoor aan Frankrijk schuldbrieven, rentende 5 pCt., zal geven, ter waarde van 100 millioen fr. Verder betaalt Sardinie aan Frankrijk 60 millioen tot vergoeding van een deel der oorlogskosten, voor welk bedrag het inschrijvingen bekomt op het Sardinisch grootboek.

Voorts wordt in het tractaat der beide mogendheden bepaald, dat er voortaan altijd vrede en vriendschap tusschen de vorstenhuizen van Oostenrijk en Sardinie en hunne erfgenamen zullen bestaan. De wederkeerige krijgsgevangenen worden teruggegeven en het grondgebied, dat de Sardinische en Oostenrijksche troepen, krachtens den in der tijd gesloten wapenstilstand bezet hielden, zal worden ontruimd, terwijl zij zich naar de nieuwe grenzen zullen terugtrekken. De soldaten en burgerlijke ambtenaren in Lombardije, welke niet in Sardinische dienst verkiezen te blijven, kunnen vrijelijk in die van Oostenrijk overgaan.

Overigens is in de tractaten niets vermeld, dat niet reeds vroeger geheel of hoofdzakelijk bekend was.

Iets later is ook de tekst van al de Zuricher tractaten door den Parijschen *Moniteur* wereldkundig gemaakt. Aandacht verdient, dat er niets vooruit is bepaald ten aanzien der Italiaansche hertogdommen, die geheel aan het congres worden overgelaten. Evenmin vindt men er iets in over de middelen, die gebezigd zouden kunnen worden, om de uitvoering der besluiten van het congres te verzekeren, noch over de vermindering of handhaving van het gezag des pausen.

De *Univers* bevat eene correspondentie uit Rome over de kwestie der hervormingen. Indien deze briefschrijver een tolk is van het gevoelen der Pauselijke regering, dan bestaat er zeer weinig hoop, dat te dien aanzien iets op den weg van vooruitgang tot stand zal komen. De bedoelde correspondent zegt, dat het wereldlijk en geestelijk gezag van den Heiligen Stoel één en ondeelbaar is; dat de Pauselijke regering het Fransche burgerlijk wetboek nimmer kan invoeren en dat die regering niets anders zijn kan dan zij is. Na deze opsomming is het noodeloos in eene nadere analyse van het artikel te treden.

De paus ontvangt dagelijks bisschoppelijke mandementen en adressen van tallooze geloovigen uit alle oorden der wereld, die hem hunne innige verknochtheid en diepe smart betuigen wegens de vele kwellingen, welke zijn vaderhart grieven.

De Protestantsche beweging breidt zich allengs meer en meer in Hongarije uit, zonder dat zij echter voor als nog een voor de Oostenrijksche monarchie gevaarlijk karakter heeft. Men merkt echter op, dat sedert eenigen tijd veel troepen naar Hongarije gezonden worden.

In Duitschland blijft de Keurhessische kwestie aan de orde van den dag en zet er over en weer veel kwaad bloed, terwijl niemand nog schijnt te kunnen voorspellen, wat van dat bedroevende politieke schouwspel het einde zal wezen.

De Pruissische gezant bij het Keurhessische hof heeft Kassel verlaten. Men schrijft dit vertrek toe aan de spanning, die tusschen Pruissen en Keurhessen ten aanzien der constitutie ontstaan is. Ook de Keurhessische gezant te Berlijn heeft van zijne regering in last gekregen, zich te verwijderen en zich voorloopig naar Dresden te begeven.

Den 23sten November begon te Wurzburg eene conferentie, bestaande uit de volgende bondsstaten: de koningrijken Beijeren, Saksen en Wurtemberg, het Keurvorstendom Hessen, de Groothertogdommen Hessen-Darmstadt en Mecklenburg-Schwerin en de Hertogdommen Nassau, Saksen-Meiningen en Saksen Altenburg. De vergadering is al weder uiteen, zonder dat men tot dusver hoort, wat zij eigenlijk uitgerigt heeft.

Volgens het Pruissische regeringsblad van 30 November heeft de prins regent aan den minister van oorlog, generaal von Bonin, op zijn verzoek ontslag verleend en hem tot kommanderenden generaal van het achtste legercorps benoemd. De tijdelijke waarneming van het ministerie van oorlog is aan den vorst von Hohenzollern opgedragen. Verschil van gevoelen met zijne ambtgenooten over de bij het Pruissische leger, en met name bij de landweer, in te voeren hervormingen, schijnt volgens de berigten aanleiding tot de aftreding van dezen algemeen geachten staatsman te hebben gegeven.

De standen van Luxemburg hebben met 15 tegen 13 stemmen besloten, dat de vertegenwoordigers bij regtstreeksche verkiezing zullen worden benoemd. De regering had eene verkiezing met trappen gewenscht.

Het Deensche ministerie is afgetreden en reeds door een ander vervangen, dat echter gedeeltelijk slechts voorloopig is tot stand gekomen. De heer von Rottwil is president van den raad en minister van justitie en ad interim minister voor de aangelegenheden van Holstein en Lauenburg.

Den 30 November heeft een gevecht tusschen de Spanjaarden en de Mooren plaats gehad, dat nog al bloedig geweest en ten voordeele der Spanjaarden uitgevallen moet zijn. Men moet evenwel niet uit het oog verliezen, dat alle tijdingen van dezen kant door een Spaanschen trechter komen.

De Zwarte Zee is in het laatste der vorige maand door hevige stormen geteisterd, die tallooze schipbreuken veroorzaakt hebben. Het belangrijkste berigt uit Konstantinopel is, dat de Porte zich niet meer tegen de doorgraving der landengte van Suez verzetten zal.

Overzigt. Laatste Berigten.

Rotterdam, 10 Dec. 1859.

Binnenland.

De gezondheids-toestand wordt weder langzamerhad normaal.

— De terugkomst van de koningin is tot op de helft van Dec. uitgesteld.

— Er zijn twee vacatures in de tweede kamer ontstaan:

1°. Door het overlijden van den heer H. Stolte.

2°. Doordien de heer Sander een regterlijk ambt heeft aangenomen.

— De concessie tot exploitatie van de Wester-afd. van Borneo is vervallen.

— Er is concessie verleend tot het stichten van een gas-fabriek op Batavia.

— Er zijn weder twee concessien voor spoorwegen aangevraagd, als: 1°. van Scheveningen naar Gouda en 2°. van Leiden naar Woerden.

— Gunkel is overleden.

— Prudens van Duyse krijgt een standbeeld.

Buitenland

Al de mogendheden hebben de uitnoodiging tot een congres aangenomen.

— De verhouding tusschen Frankrijk en Engeland is verbeterd.

— De Zuricher tractaten zijn openbaar gemaakt.

— Het Engelsche parlement is tegen 24 Januarij bijeengeroepen.

— De Engelsche regering heeft eene nieuwe wet op de faillissementen toegezegd.

— Te Liverpool heeft de vereeniging voor finantieele hervormingen eene meeting gehouden, waarop de heer Bright eene redevoering ter gunste der afschaffing van de indirecte belastingen heeft uitgesproken.

— Een aantal reeders, scheepsbouwmeesters enz. hebben op eene te Londen gehouden meeting beraadslaagd over de middelen om de scheepvaart uit den tegenwoordigen staat van verval op te heffen. Men zal bij het parlement aandringen om deswege een onderzoek te doen instellen.

— De heer Roebuck heeft zich op eene meeting hevig uitgelaten tegen Engeland's deelname aan het congres.

— Naar China zijn sedert de nederlaag aan de Peiho reeds 22 oorlogsschepen van verschillend charter vertrokken.

— De oprigting van corpsen vrijwillige scherpschutters wordt in Engeland met den meesten ijver voortgezet.

— De Protestantsche beweging in Hongarije breidt zich uit. Ook in het Venetiaansche heerscht verzet tegen Oostenrijk.

— In Baden is men ontevreden over het concordaat met den paus.

— De goede verstandhouding tusschen de Luxemburgsche kamer en de regering laat weêr te wenschen over.

— Den 2den December werd de 450ste *dies natalis* der Leipziger hoogeschool gevierd.

— De Pruissische minister van oorlog von Bonin is afgetreden en door den generaal von Roon vervangen.

— Er is een nieuw Deensch ministerie tot stand gekomen.

— Door den Bremer handelstand is besloten, het beginsel van onschendbaarheid van personen en goederen op zee, in tijd van oorlog, op het Parijsche congres ter tafel te brengen.

— Het huis Stieglitz zal zijne zaken voortzetten.

— Bij besluit van keizer Napoleon is de prefect van policie geplaatst onder het gezag van den minister van binnenl. zaken.

— Door dien keizer is een brief in vredelievenden zin aan eenige Engelsche kooplieden gerigt.

— Ook de Fransche uitrustingen voor China worden ijverig voortgezet.

— Een Fransch eskader heeft de forten aan den mond der rivier, welke naar Tetuan leidt, beschoten, omdat de Marokkanen de Fransche vlag gehoond hadden.

— Tusschen de Spanjaarden en de Mooren hebben scherpe gevechten plaats gehad, waarbij van weerszijden veel volk werd verloren.

— In de Zwarte Zee hebben tallooze schipbreuken plaats gehad.

— Te Konstantinopel bestaat weder een ministerieele krisis.

— De kwestie betreffende het eiland San Juan is op den weg van minnelijke schikking.

— De president van Mexico, Miramon, heeft de wijk genomen aan boord van eene Engelsche stoomboot. Het leger heeft zich ter gunste van Santa Anna verklaard.

— Men, zegt dat de koning der Sandwichs-eilanden zal abdiceeren.

— De kommandant van Valparaiso, de generaal Vidaure Leal, is vermoord.

— Copiapo is voor het grootste gedeelte door eene aardbeving vernield.

— Tusschen Urquiza en het leger van Buenos-Ayres is het reeds tot eene ontmoeting gekomen. Urquiza rukt tegen Buenos-Ayres op.

Suez, 27 December 1859.

Uit St. Petersburg wordt, berigt dat de keizer van China den Russen aan de Amoer-rivier heeft aangekondigd te vertrekken, dewijl hij tot den afstand van grondgebied nooit magtiging heeft verleend, en dat de Russische ambassade te Peking in haar paleis „opgesloten" is.

— Er is een nieuw fransch konsul-generaal voor Egypte benoemd, tot vervanging van den heer Sabatier (wiens waarschuwing aan zijne landgenooten om de werkzaamheden van het Suez-kanaal te staken, door zijnen keizer is gedésavoueerd geworden), die, volgens berigten, benoemd was tot konsul-generaal te Bucharest, maar deze minder bezoldigde betrekking afgewezen heeft.

Londen, 10 Dec. 1859. Het schijnt, dat Lord Cowley op het kongres Engeland zal vertegenwoordigen. Omtrent zijn' medestander wil men, dat de keus nog moet gedaan worden tusschen Sir James Hudson, gezant te Turijn, en Lord Wodehouse, onder-sekretaris van staat voor buitenlandsche zaken.

— Garibaldi heeft een onderhoud gehad met de Keizerin-Weduwe van Rusland.

— Volgens berigten uit Marokko zijn de verliezen aan beide zijden zwaar.

— De fransche zeemagt zal aanmerkelijk verminderd worden.

— Er is eene conferentie voor de hervorming der kieswetten in Londen gehouden, waarbij de heer Bright verklaarde, dat hij het onraadzaam achtte tegen de door Lord John Russell beloofde hervormings-wet eenige oppositie te voeren.

— In Ierland zijn demonstraties van medegevoel voor den Paus op monsterachtige schaal ontworpen, maar vele invloedrijke roomsch-katholijken van hoogen rang hebben geweigerd daaraan deel te nemen.

— De regelingen omtrent het afschaffen van stokslagen bij de engelsche landmagt zullen ook bij de zeemagt worden ingevoerd.

— Er wordt een onderzoek ingesteld naar de oorzaak der jongste muiterij te Portsmouth, aan boord der *Princess Royal*.

— Said Abdoellah is tot hoogleeraar in de Hindoestani-taal aan het *University College* te Londen benoemd.

— In eene scherpe woordenwisseling bij de belgische wetgevende magt daagde een ex- minister zijnen opvolger tot een tweegevecht uit.

— In Parijs wordt een onderzoek voortgezet naar den geheimzinnigen dood van een' Engelschman aldaar.

— De tentoonstelling van rundvee te Londen slaagde dit jaar meer dan gewoonlijk.

— Er hebben hevige stormen in de laatste week gewoed. Men berigt verscheidene schipbreuken.

— Het cijfer der oostenrijksche armee is verminderd.

— Het comité voor landsverdediging in Engeland heeft verklaard, dat er twaalf millioen pond sterling noodig zal zijn om de zuidelijke kust te versterken.

— De Koning van Pruissen gaat voor zijne gezondheid op of bij het eiland Wight wonen.

— De grootvizier heeft den heer de Lesseps vriendelijk ontvangen.

— De Mooren hebben de aardewerken der spanjaarden te Serallo met goeden uitslag aangetast. In een later treffen werden zij verslagen. Het 1e. Spaansche legerkorps heeft de Marokkaansche kust bereikt.

— Het amerikaansche gouvernement ziet niets oneerbiedigs in de weigering van den Chineschen keizer om den amerikaanschen gezant te zien.

— De panische schrik in Virginië veroorzaakt door den jongsten negeropstand is nog niet geweken.

— Eene groote meerderheid der volksvertegenwoordigers in Opper-Canada heeft besloten eene afscheiding van Beneden-Canada te verkrijgen, alsmede de vestiging van eene gewijzigde federatie.

— De Montenegrijnen hebben in den laatsten tijd herhaalde strooptogten op het Oostenrijksche grondgebied gedaan.

— Een parijsch dagblad heeft eene waarschuwing ontvangen wegens een artikel over de tijdelijke magt van den paus.

— De diplomatische betrekkingen tusschen Oostenrijk en Piemont zijn op het pant van hervat te worden,

— Men schat de som, noodig om den Great Eastern geschikt te maken zee te bouwen, op £ 50,000.

— De perzische Ambassade heeft Londen voor Brussel verlaten.

— Dr. Smethurst is wegens bigamie tot een jaar dwangarbeid veroordeeld.

— Er zijn strenge straffen uitgesproken tegen de manschappen, die in de jongste muiterij te Portsmouth betrokken waren.

— Eene meeting te Cambridge heeft, als hulde aan Sir Henry Laurance, besloten te Lucknow een' voorlezer der Heilige Schrift bij het leger te onderhouden.

— De bazen en werklieden in het vak van bouwkunde hebben hunne geschillen nog niet geschikt, maar de laatsten keeren in grooten getale tot hun werk terug.

— De Montenegrijnsche gezant te Konstantinopel is vermoord.

— Het Spaansche gouvernement heeft bevelen uitgevaardigd voor eene ligting van 50,000 man in Januarij. Cholera en dyssentherie zijn onder de troepen uitgebroken:

— De *France Centrale* heeft eene waarschuwing ontvangen wegens een artikel over het Zuricher traktaat.

— De Sultan heeft geweigerd Fuad Pacha's ontslag aan te nemen.

— Vertegenwoordigers op het kongres:
Rusland: Gortschakoff en Kisseleff;
Frankrijk: Walewski (voorzitter) en de Banneville;
Pruissen: von Schleinitz en de Pourtalès;
Oostenrijk: Rechberg en Metternich
Sardinië: Cavour (of Anese) en Desambrois,
Napels: Ludolf,
Spanje, Portugal en Zweden: hunne gewone gezanten te Parijs.

Nederland.

De Overland post, loopende tot 8 October, is den 27sten November hier te lande aangekomen.

— Het regerings antwoord betreffende hoofdstuk VIII *(Marine)*, bevat o. a. het volgende:

Volgens van het departement van kolonien ontvangen mededeeling, was er van den gouverneur- en kapitein-generaal der Philippijnsche eilanden in het laatst van het vorig jaar een antwoord ingekomen op de voorstellen van den gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indie tot het doen eener gemeenschappelijke expeditie in den Soloschen archipel. De Spaansche landvoogd meldde, dat de door de Spaansche marine ten uitvoer gebragte maatregelen een gunstig gevolg hadden gehad. Niet slechts waren vele zeeroovers getuchtigd of gevangen genomen, maar ook waren vele rooverhoofden in onderwerping gekomen. Bij die verkregen resultaten werd het onraadzaam geacht, zonder nieuwe aanleiding, nadere militaire expeditien te doen. Mogt die verwachting worden te leur gesteld, dan zal de regering, die ook direct aan de Spaansche regering te dier zake openingen gedaan heeft, nader op de zaak teruggekomen.

Het voornemen bestaat bij de regering niet, om de stoompakketvaart in Indie met 31 December 1860 te doen staken. Onderhandelingen zijn geopend om dit middel van gemeenschap bij het eindigen der deswege bestaande overeenkomt, met ultimo December 1860 niet alleen te bestendigen, maar ook uit te breiden en te verbeteren. De gevolgen daarvan kunnen voor onze marine in de Oost-Indische bezittingen niet anders dan gunstig zijn. Daardoor toch zullen onze oorlogsschepen veel meer dan vroeger voor de militaire dienst te allen tijde beschikbaar zijn.

— De commissie, benoemd tot het onderzoek der oorzaken van het herhaald springen van ijzeren geschut, die op den 4den Sept. jl. hare werkzaamheden begon, heeft nog geen verslag uitgebragt. De zaak is van moeijelijken en zeer ingewikkelden aard. Ongunstige beschouwingen omtrent de hoedanigheid van het ijzer van het aan boord der *Pro Patria* gesprongen stuk zijn den min. nog niet bekend geworden.

In afwachting van het verslag der commissie, is als veiligheidsmaatregel, na raadpleging van deskundigen, bepaald dat de groote buskruidlading van een derde kogelzwaarte, niet dan in urgente gevallen bij de lange kanonnen van het kaliber van 30 ponden en daarboven mag worden aangewend.

Betreffende hoofdstuk X *(Oorlog)*, deelt het regeringsantwoord o. a. het volgende mede:

De beraadslagingen, welke in de afdeelingen over een naauwer verband tusschen het leger hier te lande en dat in Neêrlandsch Indie hebben plaats gehad, strekken ten bewijze der vele bezaren, welke aan het tot stand brengen van zoodanig naauwer verband verbonden zijn.

De overwegingen, welke deswege sinds jaren tusschen de departementen van kolonien en van oorlog hebben plaats gehad, hebben tot geene betere uitkomst geleid.

Het getal officieren, onderofficieren en manschappen, die de laatste vijf jaren van het leger hier te lande bij het Indisch leger zijn overgeplaatst, bedraagt het volgende: in 1855 5 offic. en 780 onder offic. en mansch.; in 1856 21 offic. en 651 onder offic. en mansch.; in 1857 18 offic. en 1224 onder-offic. en mansch.; in 1858 1 offic. en 621 onder-offic. en mansch.; in 1859 20 offic. 496 onder-offic. en manschappen.

Daarenboven zijn er in die jaren 35 officieren voor den tijd van vijf jaren bij het leger in de overzeesche bezittingen gedetacheerd geworden.

Rotterdam. 7 Dec. Sedert ons vorig berigt was de weêrgesteldheid hier te lande slap en regenachtig. Slechts een enkelen dag was de temperatuur zeer koud en scheen de vorst zich krachtig te zullen doen gevoelen; de thermometer daalde tot 26° F. Het regenachtige weder keerde echter nog denzelfden dag terug en het kwik steeg weder tot 45° F. — De gezondheistoestand wordt langzamerhand weder normaal. De cholera is verdwenen en de tusschenpoozende koortsen, nemen, ook in Friesland, waar ze het sterkst geheerscht hebben, bij den dag af. — De levensmiddelen zijn in prijs iets of wat rijzende.

— De heer H. Stolte, lid van de tweede kamer der staten-generaal, uit het hoofdkiesdistrikt Amsterdam, ridder der orde van den Nederl. Leeuw, gepensioneerd inspecteur van finantien in Nederl. Oost-Indie, die den ouderdom van ruim 61 jaren had bereikt, is den 30sten November te 's Hage overleden. De overledene was het eenige lid, dat bij de stemming over het spoorweg-ontwerp afwezig was, want sedert geruimen tijd was hij ernstig ongesteld en heeft hij, ten gevolge daarvan, de laatste discussien in de kamer niet meer kunnen bijwonen, ofschoon hij, voor zooveel zijn toestand toeliet, den loop der zaken met de meeste belangstelling bleef volgen.

— De terugkomst van H. M. de koningin is tot 15 Dec. uitgesteld. H. M. denkt eerst te Stuttgard nog de onthulling van het gedenkteeken ter eere van den hertog Eberhard bij te wonen.

— Volgens berigten uit Weenen is Z. K. H. de prins van Oranje den 27sten Nov. aldaar aangekomen; kort na zijne aankomst ontving hij een bezoek van den keizer van Oostenrijk. Ter eere van Z. K. H. had den 28sten op het slot te Schënbrunn een gala-diner plaats, terwijl Z. K. H. den 29sten op een diner bij den aartshertog Frans Karel was uitgenoodigd.

— H. K. H. prinses Frederik neemt in beterschap dagelijks toe.

— Z. M. heeft in de orde van de Eikenkroon benoemd, Mr. T. van Capellen, laatstelijk resident van Banka.

— Men berigt ons, dat door den minister van kolonien een contract is gesloten met den heer Cores de Vries, tot het in dienst brengen van eene geregelde stoompakketvaart tusschen Batavia en de voornaamste havens van Java en onze buitenbezittingen. Het subsidie, daartoe den heer Cores de Vries verleend, moet, onder daartoe bepaalde voorwaarden, tot een bedrag van *f* 500,000 's jaars zijn vastgesteld.

Voorts heeft de minister concessie verleend aan de heeren L. J. Enthoven & Co. te 's Hage, tot het daarstellen van eene gazfakriek op groote schaal te Batavia, zonder eenig subsidie, doch waarbij het gouvernement zich verpligt, tot een daartoe bepaalden prijs, een getal van 700 gazlantaarns te gebruiken; met dien verstande echter, dat, naarmate het gebruik van gaz bij particulieren zal toenemen, in de door het gouvernement te betalen prijzen vermindering zal worden gebragt. Heeft dat gazverbruik een

(Vervolg zie Bijvoegsel.)

BIJVOEGSEL. BATAVIAASCH HANDELSBLAD.

Zaturdag, 28 Januarij 1860. No. 8.

bepaald maximum bereikt, dan verkrijgt het gouvernement de straatverlichting om niet.

Bij de mededeeling dezer feiten zij ook een woord van hulde gebragt aan de wakkere Nederlandsche industriëlen, de heeren Enthoven & Co., die met een groot kapitaal deze onderneming wenschen tot stand te brengen.

— Z. M. heeft, bij besluit van 11 Dec., eene wijziging gebragt in de bestaande formatie van het personeel van den generalen staf van het leger in Ned.-Indie.

— Op den 4den December is geëmbarkeerd aan boord van het schip *Catharina Wilhelmine*, gezagvoerder F. H. Popken, bestemd naar Oost Indie, een detachement militairen, sterk 150 man, onder bevel van den kapitein P. C. S. van der Blom en medegeleide van den 1sten luit. J. L. B. Granpré Molière, beiden van het wapen der infanterie in Oost Indie en van verlof terugkeerende, onder bijvoeging van den offic. van gezondheid der 3de klasse J. H. van Woelderen.

— Den 7den December is te Nieuwe Diep binnengekomen Zr. Ms. stoomschip *Amsterdam*, kapt. luit. ter zee Clarkson, komende uit Oost-Indie.

— Op den 25sten Dec. zal met bestemming naar Oost-Indie inschepen, op stroom voor Rotterdam, aan boord van het schip *Admiraal de Winter*, gezagvoerder J. C. Jansen, onder bevel van den kapitein der O. I. inf. M. J. Engel en onder medeleide van den 1sten luitenant der inf. W. F. J. Gosenson (beiden van verlof terugkeerende) en den 2den luit. der inf. G. C. R. R. de Graeff, een detachement suppletietroepen, sterk 125 onder-officieren en manschappen.

— Z. M. heeft benoemd tot adspirant-ing. van den waterstaat en 's lands burgerlijke openbare werken in Ned.-Indie, den civielen ing. A. A. Overgaauw Pennis.

Frankrijk.

Ook de *Moniteur* meldt thans, dat de uitnoodigings-brieven voor het congres verzonden zijn. Men zegt, dat het den 15den Januarij bijeen zal komen. Volgens sommigen heeft Oostenrijk zich het regt voorbehouden, om eene circulaire uit te vaardigen, waarin het protesteert tegen het gevolg, dat men zou kunnen trekken uit de aanvaarding van het regentschap over de Midden Italiaansche staten door Buoncompagni.

Het tractaat, tusschen Frankrijk en Oostenrijk te Zurich gesloten, had ontegenzeggelijk eene teedere kwestie te behandelen, waar gesproken moest worden van Toskane, Parma en Modena, In het desbetreffende artikel (19) is geen van beiden voor het hoofd gestooten, noch de bevolking in hare bevoegdheid om hare regering te kiezen, noch de hertogen in hunne dynastieke regten. Het luidt aldus:

„Daar de territoriale indeeling der onafhankelijke staten van Italie, die niet betrokken waren in den laatsten oorlog, niet veranderd kan worden dan met medewerking der mogendheden, die aan hunne zamenstelling deel genomen en hun bestaan erkend hebben, zoo blijven de regten van den groothertog van Toskane en van Modena en Parma uitdrukkelijk voorbehouden voor de hooge contracterende partijen."

In het daarop volgende artikel (20) verbinden zich de keizers van Oostenrijk en Frankrijk, om gemeenschappelijke pogingen aan te wenden bij den Heiligen stoel tot het invoeren van hervormingen in den Kerkelijken staat, welker noodzakelijkheid erkend is.

De groote vraag, of het congres de magt heeft, om zijne besluiten door te zetten, wordt door de *Pays* in een bevestigenden zin beantwoord. Het congres is volgens dit blad, meer dan eene beraadslagende vergadering. Het beginsel van non-interventie, te Villafranca aangenomen, moet niet zóó worden opgevat als ware het congres niet bevoegd, de Italiaansche aangelegenheid te regelen. De non interventie geldt alleen de inwendige aangelegenheden des lands; in alle andere zaken mag Europa zijne stem laten hooren.

— De *Moniteur* deelt een decreet mede, waarbij de prefect van policie geplaatst wordt onder het gezag van den minister van binnenlandsche zaken, die belast is met het algemeen bestuur over de openbare veiligheid. De bureaux, die deze afdeeling vormen, zijn geplaatst onder het bestuur van de generaals Leboeuf en Frossard, die tevens benoemd zijn tot adjudanten des keizers.

— Er is op dit oogenblik sprake van de oprigting van een ministerie voor de stad Parijs. In 1853, toen de keizer een begin maakte met de kolossale werkzaamheden ter verfraaijing der hoofdstad, wilde men reeds de bevoegdheid van den prefect der Seine uitbreiden. Het plan, dat tegenwoordig opgevat zoude zijn, kan dus als eene hervatting van het vroeger voornemen beschouwd worden.

— Het antwoord dat de keizer door zijn secretaris, den heer Mocquard, aan de heeren Shaw, Melloz, Irving en Blackwell, handelaren te Liverpool, op eenen brief aan Z. M. heeft doen geworden, luidt als volgt:

„*Paleis der Tuilerien*, 30 November 1859.

„Mijne heeren, gij hebt u regtstreeks tot den keizer gewend, ten einde te weten te komen, *hoedanig zijne gezindheid jegens Engeland is*." Eene groote vrees en een groot vertrouwen kunnen alleen dien stap motiveren. In één opzigt zijt gij aangetast door een denkbeeldig kwaad, dat naar het schijnt, uw land bereikt heeft met de snelheid eener epidemie; in een ander opzigt rekent gij op de loijauteit van hem, van wien gij een antwoord verlangt. Het was evenwel gemakkelijk u zelven dit antwoord te geven, indien gij bedaard naar de wezenlijke oorzaak uwer bezorgdheid onderzoek hadt gedaan.

„Die oorzaak zoudt gij dan alleen gevonden hebben in al die praatjes, die uwen landgenooten opgedischt werden door de hardnekkige verspreiding van de meest hersenschimmige vrees.

„Tot dusverre bestond er, in alle omstandigheden, geen woord, geen daad des keizers, die regt gaven om aan zijne gevoelens, en bij gevolg aan zijne voornemens jegens uw vaderland, te twijfelen. Hij heeft door zijn gedrag, dat onveranderlijk hetzelfde was, geen oogenblik opgehouden, zich als een trouw en onberispelijk bondgenoot te doen kennen. Hetgeen hij geweest is, wil hij — ik verklaar het uit zijn naam — blijven. De aanstaande deelneming aan dezelfde gevaren in een afgelegen land door Engelsche en Fransche soldaten, kan daarvan getuige zijn. Bestrijdt daarom, nu gij voor het vervolg volkomen gerust gesteld zijt, eene dwaling, welke maar al te zeer verspreid is. De groote natien zijn er, om elkander te waarderen en niet om elkander te vreezen."

— Men merkt op, dat de keizerin der Franschen sedert eenige dagen aan al de ministerraden deel neemt, welke door den keizer gepresideerd worden.

Engeland.

— Bij dagorder van den heer Wetherell, adjudantgeneraal des legers, wordt de vorming van eene artilleriebrigade, onder den naam van kustartillerie-brigade, bevolen. De voormalige kompagnien kanonniers-veteranen zijn in deze nieuwe brigade opgenomen, welke uit acht divisien, ieder onder de bevelen van een kapitein, bestaan zal. Al de manschappen moeten oude, met de dienst ten volle bekende soldaten zijn. Behalve de dienst op de langs de kust gelegen forten en batterijen is hun ook het onderrigt aan de vrijwillige kanonniers-kompagnien opgedragen. Geen andere officieren of onderofficieren zullen bij dit korps worden aangesteld dan die zich zulks door hunne goede en getrouwe diensten hebben waardig gemaakt.

De hoogescholen van Oxford en Cambridge hebben dezer dagen besloten gezamenlijk een zending tot verbreiding des christendoms en der beschaving in midden-Afrika te stichten. Deze stap is vooral aan den invloed en de ontdekkingen van den beroemden reiziger Livingstone toe te schrijven. Het plan is, weldra niet minder dan zes zendelingleeraars onder de leiding van eenen bisschop der Anglikaansche kerk uit te zenden. Het bevorderen der wetenschap en nuttige bedrijven, zoo als de katoenteelt, en al wat tot uitroeijing van den slavenhandel in het binnenland van Afrika zou kunnen strekken, is in het doel der zending begrepen. Men verwacht veel goeds van haar streven, en hoopt voor haar begunstiging van de kroon en van het Parlement en medewerking van het Engelsche volk te verkrijgen.

Oostenrijk.

De Hongaarsche aangelegenheden en de daaruit ontstane, door authentieke berigten bevestigde agitatie der Hongaarsche bevolking houden de onverdeelde aandacht der regering bezig. Welken weg deze denkt in te slaan, of zij concessien zal doen aan de wenschen en eischen der Hongaren, dan wel zal voortgaan op den tot nu toe bewandelden gevaarlijken weg, wie kan hiervan iets met zekerheid zeggen? Neemt men de taal en houding der half-officiele Oostenrijksche organen in aanmerking, dan valt het niet te ontkennen, dat de regering zeer geërgerd is over de houding der Hongaren, hetgeen niets goeds doet voorspellen. Laatstgenoemden gedragen zich passief en blijven de wettelijke vormen in acht nemen, zoodat eene gewapende tusschenkomst bijna eene onmogelijkheid is. De beste gelegenheid tot wederkeerige overeenstemming en toenadering tusschen de verschillende nuances der Hongaarsche agitatoren, levert het nieuwe patent betreffende de aangelegenheden der Protestanten, ter beraadslaging van welk patent de conventen natuurlijk bijeen moeten komen, en bij welke beraadslagingen, zonder dat de authoriteiten het kunnen verhinderen, de Katholieken in bijna even grooten getale als de Protestanten verschijnen. Vooral het landvolk stroomt in groote menigte naar die vergaderingen, waarop steeds besloten wordt, adressen aan den keizer te rigten, welke onder andere meestal de zinsnede inhouden, dat „wanneer de regering in de onderdrukking der Protestanten tot het uiterste mogt overgaan, zij besloten zijn niet terug te deinzen voor het roemrijke voorbeeld hunner voorouders, maar met goed en bloed voor hun geloof en hunne regten zullen pal staan." Van de aanzienlijkste mannen des lands, die om verschillende redenen die vergaderingen niet persoonlijk kunnen bijwonen, komen schriftelijke verklaringen in, welke bijna alle gelijkluidend zijn en inhouden: „dat men sedert tien jaren met betrekking tot alle maatregelen der regering het stilzwijgen in acht genomen heeft; thans echter nu het heiligste, regt en geloof, is aangevallen, moet men dit stilzwijgen verbreken en alles wat men bezit, eigen persoon en kinderen, have en goed ter beschikking stellen voor de verdediging van het in zijne regten aangevallen Protestantsche geloof." Van de geestdrift, welke de voorlezing van die verklaringen te weeg bragt, kan men zich moeijelijk een denkbeeld vormen.

Tot nog toe hebben de authoriteiten aan deze vergaderingen geene belemmering in den weg gelegd, hetgeen zeker ook het verstandigste was, daar elke daad van geweld slechts olie in het vuur geworpen zoude zijn. Men schijnt met de Hongaren een anderen weg te willen inslaan; althans men verzekert, dat in een door den keizer gepresideerden ministerraad het voorstel in overweging is genomen om den gouverneur-generaal van Hongarije, den aartshertog Albrecht, uit te noodigen om af te treden en tot stadhouder van Hongarije te benoemen den graaf George Apponyi, die tot 1849 Hongaarsch hof-kanselier was; eenige weken later zoude de keizer, vergezeld van de keizerin, eene reis naar Hongarije ondernemen en daar een geruimen tijd blijven met tentoonspreiding van al den luister en de pracht van eene keizerlijke hofhouding, ten einde daardoor op de ligt ontvlambare phantazie der Hongaren te werken. Dat van deze politiek voor de toekomst weinig goeds te wachten is, behoeft wel geen betoog.

Reeds sedert September liepen er geruchten van het bestaan eener zamenzwering te Venetie en ofschoon die later werden tegengesproken, blijkt het nu van achteren, dat er toch werkelijk iets van dien aard gaande was, ofschoon niet geheel en al in zoodanigen geest, als men gewoonlijk onder de woorden *complot* of *zamenzwering* verstaat. Er heeft zich namelijk aldaar eene vereeniging gevormd, die hare vertakkingen overal zoekt uit te breiden, en zich ten doel stelt het Venetiaansch gebied vrij te maken. Volgens een thans door den heer Alexander Baggio, te Venetie, openbaar gemaakt programma, zal de vereeniging voortaan in alles opentlijk te werk gaan, en zullen al hare handelingen een uitsluitend nationaal karakter hebben. Het centraal bestuur heeft reeds openlijk het verlangen te kennen gegeven, dat er, om zoo te spreken, een kruistogt ten behoeve van Venetie mogt worden geopend, onder de leiding van Garibaldi, waaruit men dus kan nagaan, dat er werkelijk meer achter school dan men eerst nog dacht, toen deze het voorstel deed tot het openen eener inschrijving voor den aankoop van zulk een enorm aantal geweren. Uit alles blijkt dus duidelijk genoeg, dat het doel der Venetianen is, zich des noods gewapenderhand te verzetten, indien de Europesche diplomatie niet aan het Venetiaansch gebied eene meer zelfstandige nationaliteit wil toekennen.

— Aan de wetgeving op de drukpers zijn eenige nieuwe bepalingen toegevoegd, die wanneer zij streng en zonder onderscheid worden toegepast, binnenkort al de niet-officiele bladen moeten dooden. Ééne gunstige bepaling behelzen de nieuwe voorschriften echter, namelijk deze, dat een blad na den dood van zijn eigenaar ongehinderd op diens erven kan overgaan en dat door deze de uitgave kan worden voortgezet.

Pruissen.

— De uitnoodiging aan Pruissen van wege Frankrijk tot bijwoning van het congres, werd te Berlijn den 1en December 's avonds ontvangen; die van wege Oostenrijk eerst den 3den. De dépêches van Frankrijk en Oostenrijk zijn bijna gelijkluidend en geven als doel van het congres op, de overlegging der Zuricher traktaten en de pacificatie van Italie op duurzame en hechte grondslagen. Daar het Zuricher tractaat de verdragen van 1815 wijzigt, zijn de uitnoodigingen voor het congres aan de onderteekenaren van deze verdragen gerigt. De Italiaansche regeringen zullen gehoord worden, voor zoover de aangelegenheden van hare landen aangaat, in den geest als bij het protocol van Aken van 1818 is bepaald. De uitnoodiging is door Pruissen aangenomen en graaf v. Schleinitz alsmede Pourtalès zijn tot gevolmagtigden benoemd.

De koning blijft sukkelend.

Italië.

De Turynsche berigtgever van de Londensche *Morning Post* is zeer ontevreden over de handelwijze van het Sardinische gouvernement in de zaak van het regentschap. „Het heeft (zegt hij in een schrijven van den 19den dezer) alles gedaan wat het kon, om het ontzag, hetwelk het in Italie verworven had, te vernietigen en zulks door eene reeks van misstappen, van zelf voortkomende uit eenen eersten en groven misstap, dien het begaan had door toestemming van den Keizer der Franschen te vragen, alvorens het tot handelen overging in eene zaak, waarbij zijne eigene regten en zijne pligten jegens het Italiaansche volk betrokken waren.

„De benoeming van den heer Buoncompagni heeft hier aan alle zijden bevreemding en misnoegen verwekt: en het is juist de heer Cavour, welke dien middenweg heeft voorgeslagen. Wat de eindgevolgen van dien maatregel zullen zijn, vermeet ik mij niet te voorspellen; maar de naaste uitwerkselen zijn deze: de Engelsche gezant, de heer Hudson, is verontwaardigd omdat Sardinie zijne onafhankelijkheid in gevaar heeft gebragt door zijne staatkunde regtstreeks van de goed- of afkeuring van Keizer Napoleon afhankelijk te maken, en omdat alzoo het vooruitzigt op vereeniging van Midden-Italie met Sardinie blijkbaar verminderd is. De Fransche gezant is woedend omdat Sardinie het regentschap heeft overgedragen zonder de toestemming van den Keizer te vragen, en zich dus in zoo ver onafhankelijk heeft gehouden. In den naam der Toscaansche regering heeft de heer Ricasoli, haar hoofd, tegen de geheele zaak geprotesteerd. De Italianen zijn verontwaardigd over de huns oordeels al te groote beschroomdheid van het Turynsche kabinet; en het Turynsche kabinet is verschrikt door de gedachte aan zijne verregaande stoutheid."

De *Morning Post*, lord Palmerstons orgaan, zelve zegt in haar nommer van eergisteren; „Wij hebben met opregte blijdschap vernomen dat de bezwaren, welke aan de vestiging van het regentschap in den weg gelegd waren, grootendeels weggeruimd zijn; doch de geheele loop dier zaak doet ons leed, te meer daar met een weinig meer beleid en vastberadenheid het Sardinische gouvernement voor noodelooze vernedering, en Italie's belangen voor noodeloos gevaar behoed zouden zijn."

— De heer Farini, die thans aan het hoofd der regering van Parma, Modena en de Romagna staat, heeft, toen hij de benoeming van den heer Buoncompagni vernam, aan koning Victor Emanuel geschreven dat hij zelf bereid was om weder ambteloos burger te worden of het geringste ambt op zich te nemen, indien hij daardoor de zaak van Italie zou kunnen bevorderen.

— De Toscaansche regering heeft, bij besluit van den 18den dezer, de ridderorde van Sint Stephan afgeschaft, omdat daarbij regten van eerstgeboorte en fideicommissen bestaan, strijdig met het beginsel van burgerlijke gelijkheid en staathuishoudkundige vrijheid, en omdat die orde geen nut voor het algemeen heeft.

Bij een ander besluit van die regering zijn alle dagbladen en tijdschriften van de zegelbelasting ontheven.

Het officiele blad der Toscaansche regering berigt dat de vicaris-generaal van het kapittel van Gressetto, de heer Cheilli, de Toscaansche geestelijkheid uitgenoodigd heeft om voor Koning Victor Emanuel zegen van den hemel af bidden.

— Een bij het Parijsche *Journal des Débats* ontvangen schrijven uit Rome van den 18den dezer zegt, dat de Paus en de Koning van Napels besloten hebben vertegenwoordigers naar het congres te zenden, maar nog geene keuze van personen voor die taak hebben gedaan.

De generaal von Kalbermatten, de opperbevelhebber der pauselijke krijgsmagt, heeft bij eene proclamatie, gedagteekend te Pesaro den 3den dezer, zijne troepen tegen de kunstgrepen, aangewend wordende om hen tot desertie over te halen, gewaarschuwd, tevens hunne krijgstucht, onderlinge eendragt en goed gedrag roemende.

Het dagblad van Piemont meldt thans officieel de benoeming van den heer Desambrois tot gevolmagtigde van Sardinie op het congres.

— Den 27sten Nov. is te Palermo, aan den kommandeur Maniscalco, directeur-generaal der policie op Sicilie, op het plein voor de Kathedraal, aan de zijde van zijne vrouw en kinderen, een dolksteek toegebragt. De moordenaar is gevlugt. De wond is gevaarlijk, welligt echter niet doodelijk. Men vreesde, dat de moordaanslag door een opstand gevolgd zoude worden, hetgeen echter tot nu toe het geval niet was geweest,

— De Fransche en Oostenrijksche regeringen zijn overeengekomen, op het congres geen gevolmagtigde, noch officieel, noch officieus, van Midden Italiaansche staten toe te laten.

De Graaf Rechberg is door Oostenrijk als gevolmagtigde op het congres benoemd.

Turkije.

— Er zijn den 8sten dezer te Marseille berigten ontvangen uit Konstantinopel, loopende tot 30 November. Daaruit blijkt, dat aldaar eene ministerieele crisis is ontstaan tengevolge van een hevig geschil, dat in den ministerraad heeft plaats gehad. Fuad Riza heeft het eerst zijn ontslag ingediend; doch de sultan heeft geweigerd het aan te nemen. Er is evenwel aan een herstel van de goede verstandhouding niet te denken. Fuad-pacha blijft alleen tegen de doorgraving van de landengte van Suez. De Fransche en Oostenrijksche gezanten hebben gezamenlijk stappen gedaan ter gunste der doorgraving. De adhaesie van andere mogendheden van het vasteland wordt verwacht.

De gezanten laten zich in het algemeen en in 't openbaar zeer ter gunste dier zaak uit.

De groot-vizier is bezig aan het ontwerpen van hervormingen, doch de pogingen om het papieren geld uit de circulatie en den wisselkoers op een anderen grondslag te brengen worden belemmerd door den onvoldoenden staat der schatkist. In het algemeen wordt aan de hoofdambtenaren 20 à 30 pCt. gekort op hun tractement.

Er is eene belasting op de uitoefening van beroepen ingevoerd.

Marokko.

De *Moniteur de l'Armée* bevat de navolgende beschrijving van de keizerlijke schatkamer te Mequinez, in Marokko:

„In den keizerlijken tuin verheft zich eene soort van vesting met drie goed bewapende muren, in welker ruimte een hardsteenen gebouw is opgetrokken, tot hetwelk men slechts door drie zware ijzeren deuren toegang heeft. Het binnenste gedeelte is bevloerd met zwart marmer, terwijl zich aldaar eene opening bevindt, waarin de gouden en zilveren muntspecien en staven door middel van schopjes worden uitgestort. Deze stukken vallen dus in eene gehouwen ruimte, waar zij naderhand in afzonderlijke marmeren vakken worden verdeeld, die ieder ongeveer de waarde van een millioen piasters bevatten. Een korps van 300 negerslaven is met de bewaking dezer kostbaarheden belast, terwijl die manschappen tevens in het gebouw wonen en even als zij, die met de rangschikking der stukken zijn belast, die onderaardsche ruimte nooit mogen verlaten. Zij leven en.... sterven in dit afgezonderd verblijf van vorstelijken rijkdom. Vier malen 's jaars ontvangen zij het voor de keizerlijke schatkamer bestemde gedeelte van de zuivere opbrengst der belastingen. Wanneer de keizer zich te Mequinez bevindt, is hij bij die ontvangst tegenwoordig. Bij afwezigheid wordt hij vervangen door drie daartoe door hem benoemde officieren van het keizerlijke huis, waartoe hij gewoonlijk personen kiest, omtrent welke hij verzekerd is, dat zij niet eensgezind genoeg zijn, om het plan tot een diefstal te beramen, zonder elkander te verraden of door de bewaarders aangebragt te worden. Vroeger werden de muntspecien en staven aldaar in aarden vaten bewaard. Nu gebeurde het eens, dat tien dezer vaten ledig gehaald en met zand gevuld werden, hetwelk de dieven met eene dunne laag goudstukken hadden overdekt. Deze diefstal werd niet terstond ontdekt, maar later aan het licht gebragt door een zwarten slaaf, die alles had gezien en dien de daders meenden gedood te hebben. Deze, van zijne wonden hersteld zijnde, maakte hunne namen bekend. De tien beschuldigden werden na een kort verhoor ter dood veroordeeld en in ieder der tien geledigde vaten, werd het hoofd der delinquenten geplaatst. Deze hoofden zijn daar nog aanwezig in dezelfde vaten, die nu op een marmeren voetstuk zijn geplaatst. Na den dood van keizer Muley-Ismael werd de inrigting door zijn opvolger veranderd en zijn de vaten door de bovengenoemde vakken vervangen. Muley-Soliman, bekend door zijne wreedheid, liet na iedere driemaandelijksche storting, alle negerslaven die bij het deponeren der gelden werkzaam waren geweest, ter dood brengen, welke afschuwelijke gewoonte door zijn opvolger Abd er-Raman werd afgeschaft. Daarentegen maakte laatstgenoemde de noodige beschikkingen, dat die slaven het gebouw nooit zouden kunnen verlaten. Zoo doende was een diefstal voor hen doelloos, omdat zij van de geheele wereld afgescheiden, van de geroofde geldswaarde niet het minste genot konden hebben. Tegenwoordig bevat de keizerlijke schatkamer eene waarde van ongeveer 500 millioen francs".

Russisch-Azië.

Volgens de laatste tijdingen uit Japan, was de generaal Moeravieff-Amoeriasky, gouverneur-generaal van oostelijk Siberië, te Jedo om de bekrachtigde traktaten uit te wisselen. In de voorsteden van Kanagawa werd één van zijn gevolg, genaamd *Manjet* of *Mojet* door eenige Japansche officieren vermoord, die, gelijk men zeide, op verzoek van een' der vreemde vertegenwoordigers ontzet waren. Met zes of zeven oorlogsschepen in zijn' rug is een Rus de man niet om zulk een beleediging te dulden zonder rekenschap te doen afleggen, en het zuidelijk deel van *Sekhaliën* is als schadeloosstelling afgestaan. Dit eiland vereenigt bijna, door eene soort van natuurlijke brug, de kust van Tartarije, waar de *Amoer* in zee loopt, met *Jesso* of *Matsmai*, het noordelijkste der Japansche eilanden, alleen door de naauwe straat van *La Perouse* daarvan gescheiden. Twee derden der noordzijde van het eiland behooren reeds aan Rusland, en zijn uit het vaste land met Ghilacks bevolkt. Het zuidelijk gedeelte is bezet door de *Ainos*, die door de Japanners uit Jesso verdreven werden, waar zij de oorspronkelijke bevolking uitmaakten. Nog altijd door hunne meesters vervolgd, trachten zij een levensonderhoud te vinden op de klippige kusten, verwijderd van de maatschappij, en hunkerende naar den dag, waarop zij onder het milder bestuur van eene natie zullen komen, die door den opstand te Vertsjnei Ostrog in 1731 geleerd heeft de veroverde volken aan zich te verbinden, terwijl zij haar geloof in zijne volle zuiverheid, en haar karakter in zijne volle waardigheid handhaaft. De Japansche nederzettingen in het zuidelijk gedeelte van Sekhalien zijn bloot visscherijen. Men vindt tallooze zalmen aan de monden der stroomen, die van de centrale rij heuvelen in zee storten, oostwaarts in de Zee van Ochotsk, westwaarts in de Golf van Tartarije, en in de twee groote rivieren, die zich in de baai van *Aniva* ontlasten.

Voor de Russen is het bezit van het geheele eiland Sekhalien noodzakelijk. Het rondt hun grondgebied af. Het is eene zuidelijke voortzetting van Kamschatka en de Kurilische eilanden; het beheerscht de monden der Amoer-rivier en de kust van Mantsjoerië, waarmede het evenwijdig is, over eene lengte van 600 mijlen. Voor Ruslands verdedigingsvermogen is het even volstrekt noodig als het eiland Wight voor Engeland. Op het vasteland verrijst nu een groot fort te *Alexandropol*, dat de baai van *Castries* bestrijkt, waar de beste ankerplaats der wereld wordt gevonden, en van waar een goede weg naar *Nikolajewsk*, de hoofdplaats, voert. Het eiland is boschrijk, heeft een vruchtbaren bodem, waar hij niet heuvelachtig is, gelijkt in zijne physische gesteldheid veel op Ceylon, en heeft veel kolen. Met het bezit van geheel Sekhalien zullen oostelijk Siberië en de Amoer-provincien door eene kleine vloot te verdedigen zijn, terwijl de nadering van den *Amoer* even moeijelijk is als die van den *Ganges*. *Nikolajewsk* kan niet gemakkelijker genomen worden dan Calcutta, en zoo het al genomen wordt, wat dan nog? Siberië en Tartarije hebben alleen waarde voor de Russen, kunnen alleen door Russen beschaafd worden. Wat China betreft, hoe krachtiger de invloed van Rusland daar is, des te beter. De jongste afstand van grondgebied door China heeft geleid tot eene verdeeling van de provinciën in tweeën: de zeeprovincie van oostelijk Siberie en de provincie van den Amoer. Zes weken geleden was de eerste verdeeld in de 6 distrikten: *Nikolajewsk*, *Sophusk*, *Ochotsk*, *Petropaulofsk*, *Ghizigo* en *Oudsk*. De laatste bestaat uit het land op den linkeroever [regter?] der rivier, van de snijding der rivieren *Sjilka* en *Angoune* [*Argoen!*] tot de *Oessoerie*, met *Blagovestsjenk* als hoofdplaats. Uit Europa marcheren militaire kolonisten herwaarts; uit westelijk Siberie met met zijne ballingen, ten getale van ongeveer 7500, stroomen honderden binnen. In den loop der maanden Augustus en September verlieten meer dan 80 officieren van de marine, artillerie en genie, onder de bevelen van den admiraal Poutiatin, *Odessa* voor den *Amoer*. Nog 80 hebben last ontvangen dezelfde bestemming te volgen.

De parallel op 43° Noorderbreedte, die slechts drie graden benoorden Pekin en het Schiereiland Korea loopt, is nu de zuidelijke grenslijn van Russisch Tartarye. Korea met zijne vijftien millioen zielen, met eene physische gesteldheid oneindig veel gunstiger dan die van eenig Chineesch of Japansch gewest, met zijn katoen, zijn rijst en zijn hennip, zijn ijzer en kolen, zal het eerste land zijn, dat door den stroom der beschaving, die uit het Noorden aanrolt, zal worden bespoeld en vruchtbaarder gemaakt.

Op het punt, waar de groote weg van Rusland naar Indië in de eene rigting, en van China naar Perzië in de andere elkander snijden, verheft zich het *fort Vernoje*, op gelijke breedte als *Khiwa* en *Milaan*, met ongeveer gelijk klimaat en een' meer vruchtbaren bodem. Deze nieuwe Russische stad, op de westelijke grens van China, telt reeds 5,000 inwoners. De grond is zeer geschikt voor katoen; de wijnbouw bloeit er; ruwe katoen uit China en Bokhara wordt tegen een derde van den prijs in *Moskou* verkocht. De zes stoomers, die Hamburg voor Rusland bouwt, zullen naar den Amoer gezonden worden met spin- en weefwerktuigen, en eene bank is te Blagovestjensk opgerigt geworden om de kolonisten te helpen. Een schrijver in de *Russki Dnewnik* noodigt de Russische kapitalisten en manufakturiers uit om faktorijen te *Vernoje* te vestigen, ten einde de oorlogzuchtige Kozakken en de zwervende Kirghisen in handelaars te doen verkeeren, en de nieuwe vestiging tot het Manchester van Midden-Azië te verheffen.

Binnen eene halve eeuw zal een nieuw Christelijk rijk in Azië verrijzen, niet minder uitgestrekt dan dat van Djsengis Khan.

Aangekomen en vertrokken Personen.

BATAVIA.

Van den 26 tot en met den 27 Januarij 1860.

HOTEL DER NEDERLANDEN. Dr. D. Croockewit, mevrouw Croockewit, F. A. Sesink Clee, v. Amsterdam. — G. H. Boelhouwer, v. Batavia.

JAVA-HOTEL. F. J. Breijmann en fam., v. Batavia. — J. R. Rijken, v. Rotterdam. — J. W. van der Wulp, J. L. Nierstiass, v. de Reede. — B. A. E. Juta, J. M. de Kok, v. Harderwijk. — F. W. J. Dekker en fam., v. Nederland.

Van Rotterdam per *Ida Elisabeth*, de Eerw. heer van Hengel en fam., de heeren van Delden en echtg., Matthes, Vonk, Robbers, jongeheeren J. L. S. Whithon en C. A. Whithon.

Van Singapore via Riouw en Muntok per *Batavia*, 1e luit. der inf. Tomei, de heeren Playfair, Marshall, Jkhr. van Capellen, Ingerman, Bunge, Antchinson, Joncst Midewood, F. W. Muller Walen, MacVicar en Woodburry.

Naar Bencoelen en Padang per *Padang*, 1e luits. Jeltes, von Frijtag von Overstraten; de heeren Mr. Tadema, Calicher, echtg. en 4 kinderen, Jellinghaus en 2 kinderen en mejufv. Abbing.

Naar Samarang en Soerabaya per *Oenarang*, de heeren majoor van Deventer en echtg., Marshall, Abbink, Meekern, Bik, van der Wijk, Hoijer, Noorden, de Zwager, Muller, Heijting; mevrouwen Berk met gouvernante en kinderen, Immink en kinderen; mejufvrouwen Buddingh, Abbink, 2 dames Marshall, jongeheer Wittenrood en Z. M. troepen.

SCHEEPSBERIGTEN

Straat Sunda doorgezeild.

DATUM.	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM.	NAAR.
January .16	Engelsch	Solent	Brooks	Shanghay	27 Januarij	Londen.
„ .19	„	Saint Ia	Noall	Whampoa	4 „	„
„ .20	„	Bahia	Fane	Manilla	10 „	Falmouth.
„ .21	Nederlandsch.	Zuid-Beveland	van der Meulen	Batavia	19 „	Rotterdam.
„ .22	Amerikaansch.	Hamlet	Le Seraw	Melbourne		Singapore.
„ .23	Nederlandsch.	Henriette Wilhelmina	Bock	Sydney	12 December	Batavia.
„ .—	„	Oceaan	Poestkoke	Amsterdam	4 October	„

Aangekomen Schepen te Batavia

DATUM.	VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM.	AGENTEN.
Januarij.. 25	Nederlandsch.	bark	Abel Tasman	Ryken	Rotterdam.	4 Oct.	B. Kopersmit & Co.
„ .—	Oldenburg	schip	O'Thyen	Addicks	Bushire		Busing, Schröder & Co.
„ .—	Nederl. Indisch.	stoom.	Batavia	Neyts	Singapore	22 Junij.	W. Cores de Vries.
„ .—	Nederlandsch.	bark	Kon. Ned. Yachtclub	Zack	terug uit-zee.		van Ommeren, Rueb & Co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

DATUM.	VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
January. .26	Nederlandsch.	schip	Sumatra	Grivel	Soerabaija.
„ .—	Engelsch.	„	Hollandia	Wap	„
„ .—	Nederl. Indisch	schr.	Elise	Schipper	Lampongs.
„ .—	„	„	Maria Catharina	Oort	Benkoelen.
„ .—	„	„	Chieftain	Kruymel	Billiton.
„ .—	Nederlandsch.	bark	Baron Forstner van Dambenoy	Kraymel	China.
„ .—	Engelsch	brik	J. C. Ross	Ballard	Cocos
„ .—	Pruis.	schip	der Sud	Malchow	Soerabaya.
„ .27	Nederl. Indisch	stoom.	Oenarang	van Hulstyn	„
„ .—	Hamburg.	schip	Carl August	Muller	Samarang.
„ .28	Nederlandsch.	„	Oceaan	Poestkose	Soerabaya.
„ .—	Nederl. Indisch.	bark	Henriette	Chevalier	„
„ .—	„	stoom.	Padang	Guyot	Padang.

In lading liggende Schepen te Batavia.

VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN	TONNEN	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN
Nederlandsch	bark	Ridderkerk *	756	Teerlink		B. Kopersmit & Co
„	„	Java*	622	van Dam	in avary	„
„	„	A. R. Falck	651	van Duin		„
„	„	Abel Tasman	735	Ryken		„
„	bark	Henriette	400	van Loenen	China	Haager & Schuurman.
„	brik	Zwaluw	124	Schaat		„
„	bark	Graaf Dirk III	558	Rotgans		Schimmelpenninck & Co
„	schip	Metalen Kruis	332	Zuurdeeg	Nederland.	„
„	bark	Huydekoper*	700	Nieck Blok		Dummler & Co.
„	„	Cheribon	742	Loest	Nederland.	Landberg, Bezoet de Rie & Co
„	„	Hendrina	562	Pompe	„	„
„	schip	Schoon Verbond	864	Boscher		Dummler & Co.
„	bark	Herman	652	van Velthoven	China	„
„	„	Friesland*	700	M. Beyer		„
„	„	Henriette Wilhelmina	327	Bock		van Ommeren, Rueb & Co
„	„	Kon. Ned. Yachtclub	725	Zack	in avary	„
„	schip	Zephir	585	de Vries	Nederland.	Reynst, & Vinju.
„	bark	Jacob	593	Börger		Busing, Schröder & Co.
„	„	Decima *	457	Janse		J. Cezard & Co.
„	„	S. van Heel	742	Dietz	Nederland.	„
„	schip	d'Elmina*	715	Terngs		„
„	„	Nova Zembla	723	Horayk		„
„	bark	Ida Elisabeth	724	Kramer		Metzendorff, Wilmans Ruys & Co.
Nederl. Indisch	brik	Ocean	250	Liangsoeij		Buys, Jacobsen & Co.
„ „	bark	Djenoer				„
„ „	„	Atiat Kachman				Jacobs.
„ „	brik	Johanna Elisabeth	615	van Hien	Macassar	P. Landberg & Zoon.
„ „	schip.	Egbert	600	Tormyn	Pamanoekan	Maclaine, Watson & Co.
„ „	bark	Orestes	500	Jo Ago		Gezagvoerder.
„ „	bark	Padang Pandjang	400	Perry	China	„
„ „	bark	General Michaels	400	de Wilde	in avary	Haager & Schuurman.
„ „	stooms.	Batavia	240	Neyts		W. Cores de Vries.
„ „	schoener.	Pangerang Moh. Sah	142	Kadir	Benkoelen.	Hunter, Houghton & Co.
Engelsch	bark	Duchess of Sutherland	350	Megget	Soerabaya	Wilson & Co.
„	schoener.	Harriet	150	Black	Cocos	„
Amerikaansch.	schip.	Dictator	1500	Zerega	Nederland.	Dummler & Co.
„	„	Union		Wilson	China	Metzendorff, Wilmans, Ruys & Co.
„	„	Kieber	850	Bigelow	Californie	Maclaine, Watson & Co.
Zweedsch.	bark	Avik	400	Aalborg	Singapore	Pitcairn, Syme & Co.
Hamburgsch.	schip.	Mary Ross	500	Meyer	Soerabaya	Metzendorff, Wilmans, Ruys & Co
„	bark	Macassar	405	Googe	Nederland.	„
Deen	schip	Jurgen Bruhn	800	Kopperholt	China	Busing Schröder & Co.
Oldenb.	„	O'Thyen	621	Addicks		„
„	schoener	Alfred Herman	250	Brummer	in avary	E. Moormann & Co.
Brem.	schip	Rubens	620	Seiler		Tolson, Hunt & Co.
Spaan.	„	Reyna del Oceana	1500	Socharaga	China	Dummler & Co.
Hanov.	bark	Amazone	320	Tock		Wilson & Co.

De Fetorij Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te Samarang.

Datum.	Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.
Jan. 14	Ned.	bark	Cornelia Matilde	Snoeij	Rotterdam.
„ 15	N. I.	stooms.	Padang	Guijot	Soerabaija.
„ 15	„	„	Oenarang	van Hulstijn.	„
„ —	„	bark	Bientang Anam	de Gee	Macao.
„ —	„	stooms.	Palembang	Kuller	Soerabaija.

Vertrokken schepen van Samarang.

DATUM.	VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR.
Jan.. 16	N. I.	bark	Alnoer	S. Marzoekie.	Soerabaija.
„ —	„	stooms.	Padang	Guijot	Batavia.
„ 17	Deens.	schip	Maria Chistina	Vos	Nederland.
„ —	N. I.	stooms.	Palembang	Kuller	Batavia.
„ 19	„	„	Oenarang	van Hulstijn.	„

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven, 27 Nov. Fop Smit, Hoefman; Batavia. — 28 Cornelis Gips, van Rijn; Batavia. — 6 Dec. Jan Daniel, Hagers; Batavia. — Van Oldenbarneveld, Hock; Moulmain. — 7 Whampoa, van der Hoff; President Ram, Ulrich; Batavia.

Texel, 2 Dec. Acadia, Greefkes; Soerabaya. — 3 Eugenie, Bargman; Samarang. — 5 Aldebaran, Meyboom; Wijnkoopersbaai. — 7 Z. M. stoomschip Amsterdam, kapt.-luit. Clarckson; Der West, Just; Batavia.

Vertrokken.

Brouwershaven, 26 Nov. Vrede, van Bruggen, Sydney. — 3 Dec. Kinderdijk; Zwanenburg; Jhr. Mr. van der Wall van Puttershoek, Lammerts; Batavia. — 9 Maasstroom, Mellema; Batavia.

Texel, 23 Nov. Willem en Carel, Steenveld; Batavia.

Vlissingen, 3 Dec. H. Liduina, ten Brink; (v. Shields) Shanghay.

Zeilklaar.

Brouwershaven, 9 Dec. Alleg. Jac., Deurholst; Catharina Wilhelmina, Popken; Batavia.

Texel, 9 Dec. Wassenaar, Hofstee; Hercules, Deterding; Nicot, Amesz; Azia, Molenaar; Batavia. — Amazone, Abbink; Sydney. — Jacoba en Christina, Jaski; Melbourne.

Vreemde Havens.

Aangekomen.

Londen, 30 Nov. Meteor, Adams; Batavia. — 5 Dec. Minahaha, Brown; Batavia.

Plymouth, 2 Dec. Z. M. stoomschip Citadel van Antwerpen, kommt. Mossel; Texel (n. Java).

Falmouth, 25 Nov. Clara, Wells; Batavia, vertrok 28 n. Bremen.

Hamburg, 29 Nov. Alma en Olga, Osnabrück; Batavia. — 6 Dec. Petrea, Crowell; Batavia.

Bremerhaven, 1 Dec. Joh. Wagner, Wurtz; Batavia.

St. Helena, 23 Oct. Rijnbrand, Lange; Batavia, vertrok 24 n. Amsterdam.

Tafelbaai (K. de G. Hoop), 26 Sept. Maria Johanna, Geerling; Algoabaai. — 5 Oct. Jan van Brakel, de Roever; Simonsbaai, zou 22 n. Amsterdam vertrekken. — 17 Maria Anna, de Jong; Algoabaai.

Algoabaai (K. de G. Hoop), 9 Oct. Joh. Christina, de Jong; Tafelbaai.

New-York, 11 Nov. Husard, Howland; Batavia.

Boston, 16 Nov. Telegraph, Giles; Padang.

Bahia, 21 Oct. Argo, Junge; Batavia.

Vertrokken.

Londen, 28 Nov. Ann Archbold, Armstrong; Batavia.

Sunderland, 27 Nov. Hellevoetsluis, Vos; Hongkong. — 29 Brederode, Kruijmel; Hongkong.

Hamburg, 25 Nov. Martaban, Böhm; Batavia, Macasser enz.

St. Helena, 8 Oct. Elisa Thornton, Maxwell; (v. Java) Londen.

Tafelbaai (K. de G. Hoop), 4 Oct. Prins Carl, Bergman; Batavia.

Gepasseerd.

Falmouth, 6 Dec. Gothenborg, Bjorck; Batavia n. Amsterdam. — Northern Light, Marshall; Soerabaya n. Amsterdam.

In lading.

Liverpool, 24 Nov. Eleanor, Armstrong; Batavia. — 3 Dec. v. d. Heydt; Niemann; Batavia.

Scheepstijdingen.

Rotterdam, 9 Dec. Het te Amsterdam te huis behoorende barkschip Ferdinandina Emma, kapt. Tange, van Java met een lading rijst, arak, specerijen en 25 kistjes ieder met vijfduizend gulden specie, is in den morgen van 28 November bij Kamperduin gestrand. De opvarenden zijn gered, met uitzondering van een dames passagier, (weduwe van een op de reis overleden officier), den tweeden stuurman, den bootsman, den scheepsdocter, drie matrozen en den eersten hofmeester. Deze hebben zich toen het schip strandde (niettegenstaande hun verboden was om het schip te verlaten, daar het ver op strand zat en men dus ieder oogenblik hulp van de reddingsboot kon verwachten) in de sloep zoeken te redden en zijn daarmede omgekomen. Het lijk der vrouw is te Calandsoog aangespoeld.

Men is bezig om de lading zooveel mogelijk te bergen, hetgeen echter door het onstuimige weder zeer bemoeijelijkt wordt.

Antwerpen, 7 Dec. Het clipperschip Louise, kapt. Buys, is door het Fransche gouvernement bevracht om drijvende batterijen van Toulon naar China over te voeren.

(Volgens de Spaansche bladen, is dit schip 30 Nov. van Santander naar Antwerpen vertrokken.)

Ramsgate, 26 Nov. De te Rotterdam te huis behoorende bark Vrede, kapt. ter Bruggen, van Rotterdam naar Australie, en het te Stockholm te huis behoorende schip Victor, kapt. Prehn, van Java naar Stockholm, zijn met elkander in aanzeiling geweest en dientengevolge alhier in avarij binnengebragt.

De Vrede is zeer lek (5 à 6 voet water in het ruim), heeft den bakboordsboeg geheel aan stuk, den boegspriet verloren en nog meer andere schade bekomen.

De Victor heeft mede een zwaar lek, den boeg aan stuk, den boegspriet gebroken en meer andere schade. Ook heeft men arak opgepompt.

Beide schepen moeten lossen om te repareren.

— 30 Nov. Het schip Ocean Ranger, kapt. Knowles, van Bombay naar Rotterdam, alhier in avarij binnen, heeft de lading gelost en zal morgen op de slip halen.

Dartmouth, 30 Nov. Heden werd aan het strand alhier opgevischt een flesch, inhoudende 6 brieven, voor Holland bestemd, afkomstig van het Nederlandsch schip Elise Henriette, kapt. Beterding, van Amsterdam met troepen naar Batavia bestemd, benevens een strookje papier, inhoudende het berigt, dat gemeld schip zich den 12den Nov. op de hoogte van Kaap Lezard bevond en dat toen alles wel aan boord was.

Gepraaide Schepen.

23 Sept., op 30o ZB. en 42o OL., Gelderland, Hellingman, v. Batavia n. Amsterdam.

30 Sept., op 35o ZB., 24o OL., der Nord Lange, v. Batavia n. Falmouth.

24 Oct., op 30o ZB. en 12o OL., Factorij, Jansen, v. Batavia n. Amsterdam.

18 Nov., op 45o NB. en 12o WL., Julia, v. d. Kolf, v. Rotterdam n. Valparaiso.

26 Nov., op 47o NB. en 2o WL., Dina, Rademaker, v. Amsterdam n. de Kaap de Goede Hoop.

28 Nov., op 46o NB. en 10o WL., Regina, Lelyvelt, v. Tjilatjap n. Amsterdam.

3 Dec., op 47o NB. en 9o WL., Johanna Christina, de Boer, v. Shields n. Batavia.

Schepen in Lading.

ROTTERDAM. *Batavia*, Gouv. van Swieten, van der Harst. — Guinea, ... — Jan van Galen, de Boer. — Adm. de Winter, Jansen.

Batavia en *Samarang*, Juno, Nicolai.

Batavia en *Soerabaya*, Watergeus, Kramer.

Soerabaya, Koning en Vaderland, van Bruggen.

Soerabaya en *Macasser*, Wilhelmina, Blekkingh.

Amboina, Erasmus, v. Heyningen.

Japan, Krimpen a/d. Lek, Ouwehand.

Singapore en *Hongkong*, Jeannette en Corn., Verhoeven.

AMSTERDAM. *Batavia*, Henriette, Portenger. — Willem Daniel, de Meester. — Henriette Geertruida, de Boer.

Batavia, *Samarang* en *Soerabaya*, Maria Veronica, Mulder.

Batavia, *Cheribon* en *Pekalongan*, Marg. Simonetta, Hoffman.

Soerabaya, Koning Willem III, Zeijlstra. — Willem Eggerts, Faber.

Soerabaya en *Samarang*, Kijkduin, Oldendorp.

Padang, Zeelandia, Blaakhert.

Singapore, Sperwer, Schreuder.

Kaap de Goede Hoop, Prov. Drenthe, Beckering.

Aangekomen Passagiers.

Van *Batavia*: Per Jannetje, kapt. Lupeke: De heeren van der Heyden, 1ste luit. der kavallerie; Simon, luit. ter zee 2de kl.; van Zee, 2de luit. der inf.; Mensinga en zoon, en Knoop met 2 kind.

Per Cornelis Gips, kapt. van Rijn: Mevr. de wed. Gravenbach en kinderen.

Van *Soerabaya*: Per Acadia, kapt. Greefkes: De luit.-kol. W. Lammeree met echtgen. en 5 kinderen; mevr. de wed. de Keek van Leeuwen; mevr. Kusky en 5 kinderen.

Vertrokken Passagiers.

Naar *Batavia*: Per Willem en Carel, kapt. Steenveld: De heeren H. Postma en M. ten Cate.

MARKTPRIJZEN.

te Batavia.

Koffij, Java *f* 36,— ℔ pic.
—— Padang, niet voorhanden.
Rijst, Indramaijoe met zakken, *f* 200,— ℔ koy. afgedaan.
—— (WITTE) 1ste kwalit. *f* 150,— à *f* 160,— }
—— „ 2de „ „ 140,— „ „ 150,— } verkoopen.
—— (CARGA) .... „ 115,— „ „ 130,— }
Suiker, (WITTE) N°. 18 *f* 15,75 à *f* 16,— afgedaan.
Genever AVH., bij R. & V., *f* 12,— ℔ keld. in consumptie.
Wisselkoers op Holland *Particulier* 6 m/d. 100 pct.
„ Engeland 6 m/z. *f* 11,65 ℔ £.
„ Singapore *f* 2,80 ℔ $.
„ China *f* 2,85 nominaal ℔ $.
„ Calcutta *f* 123,— 100 Cs. Rs.

HANDELSBERIGTEN.

Soerabaya, 18 Januarij 1860.

Door het lang uitblijven der Mail ging er in produkten weinig om en bepaalden zich de afdoeningen tot enkele kleine partijtjes *Suiker*.

In Imports valt niets bijzonders te vermelden, de voorraad in de eerste hand is gering en de nieuwe aanvoeren laten zich wachten.

Madapollams zijn weinig ter markt. Verscheidene partijen worden echter spoedig verwacht en zal men alsdan eerst de juiste marktwaarde kunnen bepalen. Men houdt nu op *f* 6,10, *f* 7,50, *f* 8,— de 5/4, 6/4 en 7/4.

Van *Calicots* evenens weinig voorraad en worden gehouden op *f* 5,60, *f* 6,40 en *f* 6,80 de 5/4, 6/4 en 7/4.

Holl. Longcloth ontbraken geheel op vorige markt. 6/4 zouden grif te plaatsen zijn tot *f* 12,— @ *f* 15,—; voor 5/4 is minder vraag en brengen *f* 9,50 op.

De ruwe 5/4 Holl. *Shirtings* werden verkocht @ *f* 7,—, 6/4 idem @ *f* 10,—, de 5/4 en 6/4 gebleekte tot *f* 8,50 en *f* 12,50.

Holl. Drills zonder voorraad; eenige gewilde soorten gingen af van *f* 8,— @ *f* 8,25. Bij belangrijke aanvoeren zullen de prijzen welligt iets achteruitgaan, daar het nu de tijd voor dit doek niet is.

Naar *Holl. rood Katoen* was weinig vraag, 1e. soort kan men bij kleinigheden plaatsen voor *f* 11,50 @ *f* 15,— de 5/4 en 6/4, mindere soorten nagenoeg onverkoopbaar. Van 6/4 blaauw Katoen in de mindere soorten hadden eenige aanvoeren, plaats die nemers vonden @ *f* 9,— en *f* 9,20. Echt Indigo blaauw van goede kwaliteit zoude nog *f* 9,75 bedingen. In *Chitzen* gaat veel om en worden de aanvoeren dadelijk grif verkocht. Witte Gronds souteneeren zich van *f* 7,— tot *f* 10,— naar qualiteit. Geele en groene Chitz is te plaatsen tot *f* 8,50. *Jaconnets* en *Mosines* zijn minder gezocht en brengen niet meer dan *f* 8,— @ *f* 9,— op. *Moltondekens* met grooten voorraad, genieten niet de minste attentie en zijn geheel nominaal.

Zweedsch IJzer met weinig voorraad, grif tot *f* 13,— te plaatsen. Engelsch IJzer moeijelijk te plaatsen, wordt genoteerd op *f* 7,—.

Zweedsch Staal tot *f* 16,— gevraagd.

Bladkoper ruim voorhanden, nominaal *f* 130,—

Yellow Metal tot *f* 105,— aangeboden.

Compositie Huidspijkers te bekomen voor *f* 95,— @ *f* 100,—.

Van *Boter* is de markt redelijk wel voorzien, puike kwaliteit wordt gerealiseerd van *f* 15,— tot *f* 16,—, terwijl ordinaire soorten aangeboden worden voor *f* 12,— tot *f* 14,—. Van *Hammen* is de voorraad vermeerderende; groote soort zoude *f* 8,— kunnen bedingen, terwijl kleine moeijelijk tot *f* 6,— te plaatsen zijn. *Hollandsch Meel* van goede kwaliteit bedingt van *f* 26,— tot *f* 32,—; Amerikaansch *f* 26,—. *Hollandsche roode Wijn* genoteerd van *f* 25,— @ *f* 30,— ℔ kist, *Fransche Wijn* van *f* 35,— @ *f* 40,—. *Genever* met onverminderden voorraad, wordt gehouden van *f* 11,— tot *f* 12,— in consumptie. *Renderps Haantjes Bier* met veel vraag tot *f* 7,50 te plaatsen. *Seltzerwater* alleen van nieuwe aanvoeren te verkoopen @ *f* 10,—.

Lijnolie met redelijken voorraad, werd afgedaan @ *f* 13,50.

Verfwaren onverkoopbaar, naar Loodwit, Menie en ballen Spaansch Groen bestaat eenige vraag.

Zweedsche Teer gehouden op *f* 18,—, *Koolteer* *f* 12,—.

Plus minus 10,000 P. *Suiker* werden bij kleinigheden afgedaan à *f* 15,50 voor directe levering. 3000 P. op levering uit den oogst 1860 @ *f* 15,25.

Van *Rijst* werden circa 1000 Koyangs afgedaan à *f* 110,— ℔ Koyang; voor goede Carga wordt thans te vergeefs *f* 145,— geboden; voor Witte Rijst werd *f* 175,— besteed.

Vrachten zijn iets vaster; voor Holland zoude men *f* 60,— moeten besteden; de „*Jan van Brakel*" en „*Amalia*" werden opgenomen voor China, de laatste voor 42½ Dollar cent naar Hongkong met de gewone verhooging voor de Noordelijkere havens.

Wisselkoers pari.

Rotterdam, 8 December.

De stand van zaken heeft, wat de politiek betreft, sedert onze vorige eindelijk een beter aanzien gekregen, ten minste in zooverre dat de vooruitzigten omtrent de regeling der Italiaansche aangelegenheden iets gunstiger zijn geworden, daar de uitnoodigingen tot deelneming aan het congres reeds door de betrokkene mogendheden zijn aangenomen, waaruit men mag afleiden, dat Engeland, Frankrijk en Oostenrijk het omtrent de hoofdpunten reeds eens geworden zijn. Alhoewel zulks nog niet in staat was een einde te maken aan de onzekerheid omtrent het eindresultaat, zoo is daardoor doch ontegenzeggelijk een groote stap voorwaarts gedaan en de ongerustheid uit veler gemoederen verdreven, hetgeen natuurlijk niet ongunstig op de stemming aan onze fondsenbeurzen terugwerkte.

Op den goederen handel bragt dit nog geen belangrijke verandering te weeg; van meer invloed waren de berigten, welke de laatste mail ons bragt, omtrent de gewassen op Java, waardoor voor sommige artikelen, b. v. Koffij eene bepaald willigere stemming ontstond.

Wat nu de noodlottige berigten omtrent de agitatie op Java, die gisteren avond per telegraaf hier arriveerden, wanneer die waar zijn, zullen ten gevolge hebben, dit is nog niet te beoordeelen en het zou welligt voorbarig zijn daaromtrent een vermoeden te uiten; te meer daar het volgens sommigen wel mogelijk ware, dat de toestand wel niet geheel verdicht doch zeer overdreven is.

Koffij. De beperkte aftrek voor Java maakte eindelijk op het laatst der vorige maand eenige houders meer geneigd tot verkoopen, zoodat men ½ à 1 c. beneden de veilingprijzen begon los te laten. Deze verlaging wekte weder meer kooplust, waardoor in het begin dezer maand ord. tot 36½ en goed ord. tot 37 c. grif van de hand ging. De ongunstige berigten omtrent den oogst op Java en de laatste tijdingen van Rio, met 200 rs. hoogere prijzen benevens kleine uitvoeren naar Noord-Europa, droegen er verder toe bij de kooplust te vermeerderen, zoodat men weldra weder veilingsprijzen van 37 à 37½ c. voor ord. à goed ord. betaalde en daartoe alle aanbiedingen grif van de hand gingen. Gisteren werd zelfs voor ord. 37½ c. betaald, terwijl voor goed ord. 38 c. wordt gevorderd, doch nog niet betaald.

De betere soorten hebben in deze rijzing nog minder gedeeld en zijn meest nog op veilingprijzen.

Tot nog toe vindt deze rijzing in het buitenland nog weinig weerklank en blijft de afzet steeds traag. Mogt zulks vooreerst nog zoo blijven, dan zal het artikel grootendeels aan de speculatie overgeleverd zijn en zal men moeten afwachten of de belangrijke 2de hands voorraad eene verdere rijzing, welke velen zich voorstellen, niet in den weg zal zijn.

Voor Padang werd in de 2de hand 37½ à 38½ c. voor blank à geelachtig betaald. Een partijtje ordinaire Native Ceylon werd tot 31 c. verkocht. Goed smakende Santos wordt op 35 à 37½ c. voor reeel goed ordinair gehouden. Van Rio is de voorraad alhier zoo goed als opgeruimd en goed ord. werd zelfs met 35 c. betaald. St. Domingo ontbreekt en werd het laatst tot 33½ c. voor goed ord. gedaan, waartoe verder zou te plaatsen zijn.

Ruwe *Suiker*. De markt blijft voortdurend in eene gunstige positie, ook geschraagd door den verminderden voorraad, die de houders vaster deed worden, naarmate werd opgeruimd. November-waarde werd daardoor al zeer spoedig de marktprijs en zelfs voor eene courante kwaliteit, nieuw gewas is thans *f* ½ hooger te bedingen, vooral zeilende, dat meer geeigend is voor eene speculative handeling.

De afdoeningen bestonden uit:

2667 kranj. Java ex Tamar }
1278 „ „ „ Veturia } tot geheime prijzen.
1302 kanass. op zeemonsters circa No. 9. *f* 31½ voetstoots van boord het schip *Suzanna*.
109 kisten Moscov. Bahia, No. 7½, *f* 31.
114 vaatjes wit „ *f* 34.

Thee hield zich hier door geringen voorraad op ongeveer vorige prijzen staande, de stemming blijft echter flaauw en de handel van weinig beteekenis. Te Londen noteert men heden common Congo 14 d., hetgeen dus eene verdere verlaging aanduidt.

Rijst gaf geen aanleiding tot handel van eenige beteekenis; ofschoon dan eens iets vaster door minder aanvoeren en geringen voorraad en nu weder slapper ten gevolge van den voortdurend beperkten aftrek zoowel van gepeld als ongepeld. Gesteund door de vastheid der houders bleven de prijzen evenwel nog onveranderd. Op de Engelsche markten heeft de daling der graanprijzen weder eene verflaauwing te weeg gebragt, welke vermoedelijk wel zal toegenomen zijn bij het ontvangen der laatste berigten van Akyab, welke heden hier arriveerden en volgens welke het vooruitzigt bestaat, dat de oogst aldaar grooter zal zijn dan ooit te voren.

Specerijen blijven verlaten en zouden alleen tot lagere prijzen welligt eenigen aftrek vinden. Men noteert: Noot No. 1 103 à 104 c. Foelie D 83 à 85 c., Nagelen 24 à 26 c., Peper 24 à 25 c., Piment *f* 21 cntr., Java Kaneel No. 3 59 à 65 c.

In Java *Tabak* ging hier niets om. De in onze vorige vermelde 142 pk. ex Pat. Samhiri bragten omstreeks 60 c. op. Morgen komen alhier de 2770 pk. G. P. bij inschrijving aan de markt.

Huiden. Door het ver gevorderd saisoen en de omzigtigheid, waarmede de Looijers hunne inkoopen strikt tot direkte behoeften bepalen, is de stemming voor West-Ind. soorten hier even als op de Engelsche markten eer iets slapper. Ook ord. Oost-Ind. Buffel- zijn niet williger en werden eenige partijen, te zamen 16,025 stuks, per div. schepen, tot verlies brengenden prijs toegelaten; men gist tot 17 à 20 c. Daarentegen blijven de betere soorten Java Koe- voortdurend vraag vinden tot — ofschoon zeer langzaam — steeds verbeterende prijzen. De omzet hierin bepaalde zich sedert onze vorige tot 500 stuks Java Runder- ex Stad Middelburg à 62½ c.

AANVOER en VOORRAAD van HUIDEN:

Aangevoerd van p°. Jan. tot ult. November 1858: 72378 Oost-Indische, 44138 Buffel-, 8273 Buenos-Ayres, 1250 Australische, 600 Chili, 628 Russische, 2399 Costa-Rica en 2300 Kaapsche. Van p°. Jan. tot ult. Nov. 1859: 42574 Oost-Indische, 11224 Buffel-, 4286 Australische, 325 Kaapsche en 5650 Schapenvellen.

Voorraad op ult. Nov. 1858: 82852 Oost-Indische, 46476 Buffel-, 877 Porto Plata, 1250 Australische, 532 Fernambucq, 1800 Bahia, 3550 Buenos-Ayres, 1800 dito Paarden-, 628 Russische, 111 New-Orleans. Op ult. Nov. 1859, 42574 Oost-Indische, 11224 Buffel-, 4286 Australische, 325 Kaapsche en 5650 Kaapsche Schapenvellen.

(*Wordt vervolgd*).

Uittreksels van officiëele mededeelingen.

Met herinnering aan het voorgeschrevene bij artikel 8 der bepalingen om op het beheer van 's lands geldmiddelen, (staatsblad 1831 no. 71) worden de belanghebbenden uitgenoodigd, om hunne vorderingen ten laste van den lande, loopende over het dienstjaar 1859 uiterlijk vóór ultimo April 1860 in te dienen, en om tevens de in hun bezit zijnde ordonnancien van betaling betrekkelijk dat dienstjaar voor ultimo Junij 1860 bij 's lands kas aantebieden, ten einde later in derzelver vereffening of voldoening geene vertraging te ondervinden.

De directeur der producten en civiele magazijnen brengt bij deze ter kennis van belanghebbenden, dat op Dingsdag den eenen 20sten Februarij 1860, des voormiddags ten 10 ure, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67) door den resident van Soerabaya 1829 no. 67) door den resident van Soerabaya eene openbare uitbesteding zal worden gehouden voor het bouwen en leveren van

Zes stuks Scheepsbarkassen.

geschikt voor de plaatsing op dezelve van brandspuiten.

Ter kennisse van ouders, voogden en verdere belanghebbenden wordt gebragt, dat weder de gelegenheid bestaat tot plaatsing van eenige jonge lieden als eleve-opzigter bij de burgerlijke openbare werken.

Belanghebbenden worden, met referte aan het bepaalde bij art. 1 § VIII van het besluit van 12 Maart 1855 no. 6 (staatsblad no. 17) uitgenoodigd, bij gefrankeerd en behoorlijk gezegeld verzoekschrift, en onder overlegging van eenen personeelen beschrijvingsstaat, mitsgaders van schriftelijke bewijzen:

1o. dat de betrokkene bekend staat als iemand van onberispelijk zedelijk gedrag;
2o. dat hij den vollen ouderdom van zestien jaren heeft bereikt;
3o. dat hij is Nederlander of afstammeling van Europeanen in Nederlandsch-Indie geboren;
4o. dat hij met vrucht onderwezen is in hetgeen op de gouvernementsscholen van de Nederduitsche taal en de rekenkunst wordt geleerd;
5o. dat hij opleiding heeft genoten in eenig ambacht, hetzij van timmerman, metselaar of smid;

zich te wenden tot den directeur der burgerlijke openbare werken.

Degenen die wenschen in aanmerking te komen voor de eerlang vacerende betrekking van klerk op het residentiekantoor te Pattie tevens griffier bij de landraden te Pattie en Koedoes, waaraan een vast traktement van *f* 120 's maands verbonden is, worden uitgenoodigd, bij gefrankeerde adressen zich aantemelden, onder overlegging van eenen gewaarmerkten dienststaat en van getuigschriften aan den resident van Japara.

BLAAUWE VLAG.

Bij het weder invallen der westmoesson, acht de resident van Batavia, het noodig het publiek bekend te maken, dat het hijschen eener *blaauwe vlag* van den uitkijk alhier, aan den voortop van het ter reede alhier liggende wachtschip, zoo mede op het paleis te Weltevreden en het gebouw van de Societeit de Harmonie, bij voortduring tot teeken zal strekken dat het havenkanaal, ten gevolge van zware branding aan het havenhoofd, niet zonder gevaar in- of uit te varen is.

Gezagvoerders van schepen worden, in het belang der aan hunne zorgen toevertrouwde equipages, in het bijzonder indachtig gemaakt aan hunne verpligting tot het uitvaardigen van de noodige bevelen aan hunne scheeps-officieren en onderhoorigen, om zoo lang de *blaauwe vlag* waait, geene sloepen van boord naar den wal, en omgekeerd, uit te zenden; terwijl in het algemeen een ieder dien zulks mogt aangaan, wordt aangemaand om zich deze waarschuwing ten nutte te maken.

Oproeping van Krediteuren.

In de *Javasche Courant* worden opgeroepen de debiteuren en krediteuren in den navolgenden boedels:

Door de Gecommitteerden in Onchristen sterfboedels te Buitenzorg: van wijlen den chinees *Kamtong* en zijne huisvrouw *Tjoe Thonio*.

Door de Agenten der Soerabayasche Weeskamer te Sumanap: van wijlen den arabier *Sech Oebit bin Salim bin Doman*, den Loeginees *Ma clane*, de chinezen *Ong Kingtjoan*, *Han Sikijan* en den Parnakan chinees *Pa Hatidja*.

Door de Commissarissen *H. Termijtelen* en *H. C. L. Gallas*, van wijlen *M. J. Fandler*.

Huis-kollecte.

Ten behoeve van de diakonie-armen der Evangelische gemeente te Batavia, over het eerste kwartaal 1860.

Op Maandag den 30sten Januarij 1860, om de oost, buiten de stad, zevende gedeelte, bevattende Jacatra GoenongSaharie, de gang Kamajoran en de gang Kadiman, de heer *C. Willems*, Achtste gedeelte, bevattende de Bazaar Baroe en Weltevreden, tot aan het Hospitaal en Bazaar Senin de heer *H. M. van Dorp*.

Op Dingsdag den 31sten Januarij 1860, om de oost, buiten de stad, negende gedeelte, bevattende van de brug bij Kampong Balie, de weg naar Meester Cornelis tot aan het land Matraman, de heer *W. L. Blankert*. Tiende gedeelte van af het land Matraman tot aan Bidara Tjina, de heer *J. E. Hasebals*. Elfde gedeelte, bevattende Bazaar Senin, Parapattan, met den Gang Kwinie en den Gang Mendjangan, tot aan het Koningsplein en het land Menting, de nieuwe weg achter het Koningsplein en gang Kebon Sirie, de heer *C. H. Jessel*.

Meteorologische Waarnemingen gedaan aan den Tijdbal te Batavia van 25 tot 27 Januarij 1860.

Dagen.	Datum.	Waarnemings uren.	Drukking van den Dampkring zo ontlezd.	Temperatuur der Buitenlucht in de schaduw.	Temperatuur van het Kwik in de schaduw.	Psychrometer Droogen bol.	Psychrometer Natte bol.	Spanning van den waterdamp.	Betrekkelijke vochtigheid percent.	Dauw punt.	Getal Regen uren sedert den laatsten middag.	Gevallen Regen sedert den laatsten middag.	Helderheid van de lucht uitgedrukt in tiendedeelen.	Wind Rigting.	Wind Kracht.	Vorm en Rigting der Wolken.	Aanmerkingen.
Woensdag	25	9 u. morg.	761.5	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	West	1	helder en ci st.	uitdamping 0,0075 met.
		12 u. midd.	760.4	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	West	3	ci st. ci cu. Oost.	
		3 u. nam.	758.6	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	West	3	ci st. en ci en cu Oost.	
Donderdag	26	9 u. morg.	760.9	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	WZW	1	helder.	uitdamping 0,001 m.
		12 u. midd.	760.3	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	WNW	1	helder en ci st. Oost.	
		3 u. nam.	758.5	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	West	3	ci st. en ci en Oost.	
Vrijdag	27	9 u. morg.	760.7	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	NNW	3	helder.	uitdamping 0,0075 m.
		12 u. midd.	760.2	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	NNW	3	ci st en Nimb. Oost.	
		3 u. nam.	758.7	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	NNW	3	ci en ci st en Ni.	

Verklaring: De Helderheid van de lucht is uitgedrukt in tiende gedeelten van het uitspansel; 10/10 beteekent dus den volkomen helderen hemel; 8/10 dat 8/10 van den Hemel helder zijn en 2/10 met Wolken bedekt; 0/10 dat de geheele hemel bewolkt is.

De Wolkenvormen zijn: Cirrus (ci) of Vederwolken, uit fijne strepen te zamengesteld en in alle rigtingen dooreengeweven. Cumulus (cu) halfronde wolken die zich dikwijls ophoopen tot stapelwolken die dezelfde gedaante hebben. Stratus (st) uitgestrekte, horizontale Wolkenlagen, welke den hemel als met een band bedekken. Nimbus (Ni.) Regenwolken van eenvormige donkergrijze kleur. Cirro Cumulus (ci cu) of schapenwolken, kleine ronde Wolken, die regelmatig tegen elkander aangeschikt zijn. Cirro stratus (ci st) zijn wolkenlagen die aan wederzijden, of aan alle zijden met veder- of haarvormige krullen voorzien zijn. De Cijfers van de Windkracht duiden van 0 of stilte tot 10 of Orkaan de tusschenliggende Windkrachten aan.

Van elk artikel in dit nommer voorkomende, en niet door anderen geteekend, stelt zich voor de wet als schrijver bekend

W. BRUINING.

Snelpersdruk, W. BRUINING, Batavia.